

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Organizace voleb v podmínkách statutárního města

Organization of Elections in the Statutory City

Student:

Zuzana Rusková

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Iveta Vrabková

Ostrava 2011

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně.

V Ostravě 4. 5. 2011

.....
podpis studenta

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Ing. Ivetě Vrabkové za odborné vedení při psaní bakalářské práce a vstřícné poskytování cenných rad a informací.

V Ostravě 4. 5. 2011

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	OBSAZOVÁNÍ FUNKČNÍCH MÍST VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	3
2.1	Obecná charakteristika veřejné správy v České republice	3
2.2	Samospráva.....	5
2.2.1	Územní samospráva	7
2.2.2	Obecní zřízení	10
2.3	Funkční místa ve veřejné správě	14
2.3.1	Volební proces.....	15
2.3.2	Volební právo	16
2.3.3	Volební systém v České republice	16
2.3.3.1	Volby do Poslanecké sněmovny	16
2.3.3.2	Volby do Senátu.....	18
2.3.3.3	Volby do zastupitelstev krajů.....	18
2.3.3.4	Volby do zastupitelstev obcí	19
2.3.3.5	Volby do Evropského parlamentu.....	21
2.4	Výkon funkce člena zastupitelstva obce.....	22
2.4.1	Neslučitelnost funkce a střet zájmů ve výkonu funkce člena zastupitelstva	23
2.4.2	Práva a povinnosti člena zastupitelstva obce	24
2.4.3	Způsoby odměňování člena zastupitelstva obce	25
3	CHARAKTERISTIKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA FRÝDEK – MÍSTEK	28
3.1	Obecná charakteristika statutárních měst v České republice.....	28
3.2	Základní informace o statutárním městě Frýdek-Místek.....	30
3.2.1	Historie města.....	31
3.3	Struktura obyvatelstva statutárního města Frýdek – Místek	32
3.4	Orgány města	33

3.4.1	Zastupitelstvo města	33
3.4.1.1	Výbory zastupitelstva města	34
3.4.2	Rada města	37
3.4.2.1	Komise rady města.....	37
3.4.3	Primátor.....	37
3.4.4	Magistrát.....	38
3.5	Rozpočet statutárního města Frýdek-Místek	41
4	EKONOMICKÉ ASPEKTY ORGANIZACE VOLEB V PODMÍNKÁCH STATUTÁRNÍHO MĚSTA FRÝDEK-MÍSTEK	44
4.1	Financování voleb v rámci rozpočtu statutárního města Frýdek-Místek	48
4.1.1	Porovnání výdajů na volby v letech 2002, 2006 a 2010	50
4.1.2	Volební účast v letech 2002, 2006 a 2010.....	53
5	ZÁVĚR.....	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
	SEZNAM ZKRATEK	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Volby patří mezi nevyhnutelnou součást politického života občanů ve všech demokratických státech. Jsou jedním z mnoha druhů technik, jejichž prostřednictvím se ustanovují veřejné funkce, především pak do Parlamentu České republiky a zastupitelstva kraje či obce. Institut voleb umožňuje demokratickým způsobem vyjádřit vůli občanů a ovlivňovat chod státu. Z tohoto důvodu je důležitá spoluúčast občanů a vyjádření jejich názorů prostřednictvím voleb. Organizace voleb je však složitý proces, který zahrnuje množství úkolů, činností i výdajů. Na zajištění organizace voleb jsou vynakládány prostředky ze státního rozpočtu, přesněji prostřednictvím dotací z Ministerstva financí České republiky.

Předmětem této bakalářské práce je organizace voleb v podmínkách statutárního města, která je konkrétně aplikována na příkladu statutárního města Frýdek-Místek.

Cílem bakalářské práce je charakterizovat organizaci komunálních voleb v letech 2002, 2006 a 2010 a jejich ekonomickou stránku na úrovni statutárního města Frýdek-Místek.

K vypracování bakalářské práce a k naplnění výše uvedeného cíle budou využity metody rešerše odborné literatury v oblasti řešeného tématu – územní samospráva, volební systém v České republice, volební zákon, směrnice Ministerstva financí o financování voleb. Dále bude použita deskriptivní analýza a také metoda komparace, která je uplatněna zejména v kapitole čtvrté.

Bakalářská práce je členěna celkem do pěti kapitol, z nichž první kapitolu tvoří úvod a poslední závěr. Druhá kapitola se zabývá teoretickým vymezením veřejné správy v České republice a její organizací. Dále je popisována územní samospráva a v rámci ní vymezení obecní samosprávy a jejich orgánů. Věnuje se také procesu ustanovování veřejných funkcionářů prostřednictvím voleb se zaměřením na výkon funkce člena zastupitelstva obce.

Kapitola třetí charakterizuje statutární město Frýdek-Místek. Dále jsou v této kapitole popsány jednotlivé orgány města. Jedná se o zastupitelstvo města, radu města, primátora a magistrát města. Kapitola podává také podrobný popis o odboru vnitřních věcí, který zřizuje

Magistrát města, z hlediska přenesené a samostatné působnosti a který má rozhodující postavení při organizaci voleb.

Kapitola čtvrtá je zaměřena na ekonomické aspekty organizace voleb v podmínkách statutárního města Frýdek-Místek. Obsahuje informace týkající se jednotlivých výdajů spojených s organizací voleb a jejich zachycení v rozpočtu města. Jednotlivé údaje se zaměřují především na zabezpečení voleb do zastupitelstva města, které se uskutečnily v roce 2010.

Při zpracování bakalářské práce byly využity současné relevantní odborné teoretické zdroje, právní předpisy a interní materiály zpřístupněné odborem vnitřních věcí Magistrátu statutárního města Frýdek-Místek.

2 OBSAZOVÁNÍ FUNKČNÍCH MÍST VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

2.1 Obecná charakteristika veřejné správy v České republice

Veřejná správa je ústředním pojmem správního práva.¹ Vymezit nebo definovat pojem veřejná správa je poměrně složité. Nelze jej zachytit v jednotné charakteristice.

Veřejná správa je úzce spojena s **veřejným sektorem**. Veřejný sektor tvoří jednu ze součástí národního hospodářství. Představuje tu část národního hospodářství, která je vlastněna orgány veřejné správy, zabezpečuje veřejné statky kolektivní spotřeby pro obyvatelstvo na neziskovém principu, je financována zejména z veřejných rozpočtů, je řízena a spravována veřejnou správou, v níž se rozhoduje převážně veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole.² S veřejným sektorem a veřejnou správou se dále pojí **veřejné finance**, které představují „specifické finanční vztahy a operace probíhající v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi veřejné správy na straně jedné a ostatními subjekty na straně druhé.“³ Charakteristickým rysem institucí a organizací veřejného sektoru je jejich částečné nebo úplné financování z veřejných prostředků a napojení na fiskální systém.“⁴

Základním kritériem členění správy v obecném pojetí je to, zda se jedná o správu veřejných záležitostí nebo záležitostí soukromých. Rozdíl spočívá v míře právní vázanosti a také v cíli, který jednotlivá správa sleduje.⁵ **Soukromá správa** je tedy správa soukromých záležitostí vykonávána v soukromém zájmu soukromými osobami, sledující určitý vlastní cíl a řídící se přitom vlastní vůlí. **Veřejnou správou** se potom rozumí „správa veřejných záležitostí ve veřejném zájmu a subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako právem uloženou povinnost, a to z titulu svého postavení jako veřejnoprávních subjektů.“⁶

V zásadě je veřejná správa chápána jako určitý druh činnosti nebo institucí, která veřejnou správu vykonává. V případě druhu činnosti neboli spravování se jedná o **správu**

¹ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. (2008, s. 8).

² HALÁSEK, D. *Veřejná ekonomika*. (2007, s. 72).

³ HAMERNÍKOVÁ, B.; MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. (2010, s. 11).

⁴ Dto: (2010, s. 22).

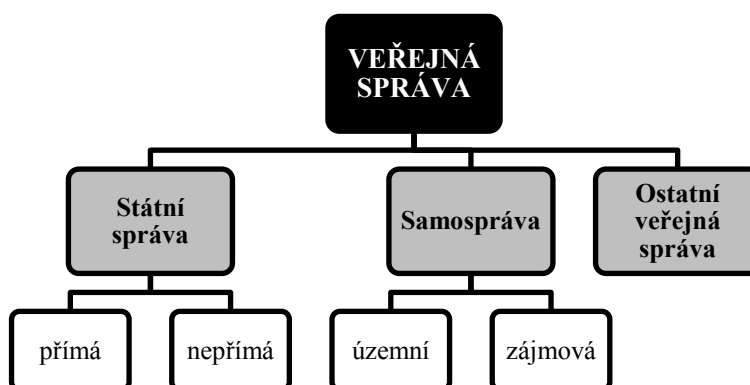
⁵ HENDRYCH, D. *Správní věda - teorie veřejné správy*. (2003, s. 12-13).

⁶ PRŮCHA, P. *Správní právo. Obecná část*. (2007, s. 53).

v materiálním pojetí, která souvisí s činností státních nebo jiných veřejných institucí, avšak která není svým obsahem činností zákonodárnou ani soudní. Materiální pojetí tak vymezuje obsah veřejné správy, její úkoly a cíle. V případě institucí se hovoří o **správě v pojetí formálním**, kde se klade důraz na instituce a jejich orgány, které mají působnost a pravomoc řešit veřejné úkoly, pokud nejsou přikázány parlamentu nebo soudům. Formální pojetí určuje tedy nositele veřejné správy a nikoliv obsah a charakter činností.

Veřejná správa je součástí moci výkonné a nositel veřejné moci. Realizuje se jako státní správa, samospráva a může být doplněna i o další podobu a to o ostatní veřejnou správu. V současnosti tyto tři systémy působí vedle sebe a navzájem se ovlivňují. Na Obr. 2. 1 lze vidět organizaci veřejné správy v České republice.

Obr. 2. 1. Organizace veřejné správy

HENDRYCH, D. *Správní věda - teorie veřejné správy*. (2003, s. 161). Vlastní zpracování.

Státní správa představuje jednu ze základních činností státu. Je nezastupitelnou součástí veřejné správy v každé společnosti, jež je organizována ve stát. Odvozuje se od samotné podstaty, postavení a poslání státu. Vymezuje se především jako organizující a mocensko-ochranná činnost státu zabezpečována ve veřejném zájmu, která má charakter výkonný, podzákonný i nařizovací.⁷ „Stát vykonává veřejnou správu jako státní správu, a to buď přímo prostřednictvím svých orgánů a správních úřadů, nebo nepřímo prostřednictvím jiných subjektů veřejné správy, na něž výkon státní správy přenese (srov. např. přenesenou působností obcí).“⁸ Státní správu vykonávají přímo v České republice ministerstva, jiné správní úřady a veřejné sbory. Tito zmínění vykonavatelé mají působnost na celém území státu a nejsou podřízeni žádné jiné instituci. Nepřímí vykonavatelé státní správy jsou orgány

⁷ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. (2008, s. 12).

⁸ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. (2006, s. 105).

územní samosprávy a jiné subjekty veřejného nebo soukromého práva, je-li na ně výkon státní správy zákonem nebo rozhodnutím na základě zákona delegován. Zvláštní postavení zaujímají úřady, které vykonávají státní správu a nejsou řízeny vládou ani jí nejsou odpovědny. Tyto úřady označujeme jako správní úřady mimo soustavu státní správy.

Samospráva tvoří druhou nejdůležitější oblast veřejné správy. Přispívá k dělbě moci ve státě, zabraňuje totiž soustředění moci v jediném mocenském centru a jejímu možnému zneužití. Samosprávu lze definovat jako „*právo uspořádat a řídit část veřejných záležitostí ve vlastním zájmu a ve vlastní odpovědnosti.*“⁹

Do veřejné správy se kromě státní správy a samosprávy může řadit ještě i **ostatní veřejná správa**. Ostatní veřejnou správu vykonávají subjekty, které nelze označit jako samosprávné nebo jako plně samosprávné. Jedná se především o organizace typu samostatného veřejného ústavu např. Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky nebo Česká národní banka. Do této skupiny lze také zařadit právnické osoby založené či zřízené za účelem plnění určité veřejné služby. Mohou mít povahu veřejnoprávní (např. Česká televize, Český rozhlas) nebo soukromoprávní (např. obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy). Zvláštním případem na pomezí veřejného a soukromého práva jsou pak dobrovolné svazky obcí.¹⁰

2.2 Samospráva

S prvky samosprávy se lze setkat již ve starověkém státě, především ve středověku, a to ve formě samosprávy územní (městské obvody), profesní (cechy) i tradiční samosprávy univerzitní.¹¹

Jak již bylo zmíněno samospráva je jednou ze dvou odvětví veřejné správy. Lze ji považovat za podstatnou součást demokratického právního státu, která bývá obvykle ústavně zakotvena. Je vykonávána vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a vlastními prostředky. Ve své podstatě je samospráva projevem výkonné moci ve státě, výrazem práva a schopnosti

⁹ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. (2008, s. 13).

¹⁰ HENDRYCH, D. *Správní věda - teorie veřejné správy*. (2003, s. 120-121).

¹¹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 15).

samosprávných orgánů v rámci své odpovědnosti a v zájmu obyvatelstva regulovat a řídit část veřejných záležitostí.¹²

Samosprávu vykonávají subjekty, které jsou odlišné od státu, pokud je na tyto subjekty výkon veřejné správy delegován zákonem a trvale svěřen do jejich samostatné odpovědnosti. Tyto subjekty jsou označovány jako veřejnoprávní korporace. Z toho vyplývá, že nositel samosprávy tedy není při jejím výkonu podřízen orgánům státu. I když se samospráva vyznačuje faktickou nezávislostí na státní moci, tak i přesto je podrobena jejímu dohledu. Samospráva ovlivňuje společenský život prostředky nestátního charakteru. Souběžně se státní správou se spolupodílí na uskutečnění veřejných záležitostí. Problémem se stává správný poměr a vzájemné vztahy mezi státní správou a samosprávou. Samospráva je projevem decentralizace správy, tedy přenášení části výkonu veřejné správy z originálního nositele, v tomto případě státu, na jiné právní subjekty, včetně pravomoci a odpovědnosti. Státní moc deleguje pravomoci normativní i výkonné, včetně tvorby mocenských aktů, na veřejnoprávní korporace odlišné od státu.¹³

Dle Koudelky jsou základními prvky samosprávy:

- území nebo lidská činnost – vůči kterým působí, např. obec,
- osoby podřazené samosprávě – jedná se např. o obyvatele obce,
- existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů, např. obec se zastupitelstvem a radou,
- vlastní hospodaření a rozpočet.¹⁴

Samospráva se dále dělí podle její působnosti na samosprávu **zájmovou** a samosprávu **územní**. Zájmovou samosprávou se rozumí samospráva spjatá s určitou lidskou činností, především výdělečnou. Jedná se o profesní komory s povinným členstvím, komory s nepovinným členstvím a je možno zde zahrnout i vysokoškolskou samosprávu. Naopak územní samospráva je spjata s určitým územím. Na tento druh samosprávy se bude tato práce nadále zaměřovat.

¹² Dtto: (2007, s. 20).

¹³ Dtto: (2007, s. 20).

¹⁴ Dtto: (2007, s. 21).

2.2.1 Územní samospráva

Na území České republiky má územní samospráva bohatou historii. Datuje se od rozpadu feudalismu a nástupu konstituční monarchie v roce 1848. „*Tvorbou územních samosprávných útvarů se sledovalo jednak vytvoření zdání spravedlivého uspořádání státu, v němž by obyvatelstvu určitých místních svazků byla dána možnost, aby nezávisle na vlastní státní správě si vyřizovalo jisté věci samo. Zároveň tyto útvary místní samosprávy měly plnit úlohu jakýchsi obhájců národních zájmů a potřeb proti rakouským byrokratickým, z Vídně řízeným, státním orgánům.*“¹⁵ Územní samospráva se rozvinula především na úrovni obcí, méně již na regionální úrovni okresů a zemí. Od roku 1849 existoval rámcový říšský zákon o obcích, kde byla zmíněna zásada, že základem svobodného státu je svobodná obec a rovněž rozdělovala působnost na samosprávnou a přenesenou. Zákon rozlišoval obce místní, okresní a krajské.

K výraznému posílení územní samosprávy na našem území došlo ve druhé polovině 19. století. V roce 1918 při vzniku ČSR se převzala struktura územní samosprávy z Rakouska – Uherska.¹⁶ Obce se řídily dosavadními zemskými obecními řády, byly pouze změněny terminologie obecních orgánů a finanční pravidla. První volby do obecních zastupitelstev se uskutečnily v roce 1919.

V roce 1920 byl přijat zákon o zřízení župních a okresních úřadů. Bylo zavedeno 14 žup a Praha a tři zemské župní svazy v českých zemích. Přijetím župního zákona byly sledovány dva hlavní cíle. Především to byla integrace republiky do jednoho celku a současně mělo dojít k sjednocení územní samosprávy v celé republice.¹⁷ V roce 1927 byla přijata změna, která měla za následek zrušení žup a zemských župních svazů. Namísto nich obnovovala zemi Českou, Moravskoslezskou, Slovanskou a Podkarpatskou.

Tradice naší územní samosprávy byly narušeny již v období Protektorátu Čechy a Morava. K významné změně došlo v letech 1945-1948. Toto období lze charakterizovat jako postupné odstraňování dosavadního přístupu k obecní samosprávě a formování národních výborů jako místních orgánů státní moci a správy, což mělo za následek zánik samosprávy a centralizace

¹⁵ SCHNELLE, K. *Vývoj české veřejné správy*. (2008, s. 32).

¹⁶ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2005, s. 104).

¹⁷ MATES, P. *Kapitoly z historie veřejné správy v letech 1848-1989*. (1996, s. 17).

moci.¹⁸ Obce a okresy jako články územní samosprávy byly tak nahrazeny v roce 1945 místními, okresními a krajskými národními výbory, které měly samosprávné postavení.

V roce 1948 byly české země rozděleny do 13 krajů, avšak již v roce 1960 došlo ke správní reformě a byl snížen počet krajů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku na 7 + Praha a počet okresů ze 187 na 75.

Systém národních výborů byl zrušen v roce 1990. Došlo tak k obnově samosprávy v České republice ústavním zákonem č. 294/1990, kde byla zakotvena místní samospráva na úrovni obcí, čímž bylo potvrzeno právo občanů na územní samosprávu.

S účinností od 1. ledna 1993 je v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, uvedeno, že Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními celky.

V roce 1997 došlo k naplnění ústavních předpokladů přijetím ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Tímto zákonem bylo ustanoveno 14 vyšších územních samosprávných celků, a to 13 krajů a hl. m. Prahu, která zaujímá zvláštní postavení.

V roce 2000 byly přijaty další zákony týkající se územní samosprávy a to nové zákony o obcích, o krajích, o volbách do zastupitelstev krajů, o hlavním městě Praze, které upravují jejich postavení, samosprávu, hospodaření apod. Přijetím zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje došlo ke vzniku regionů soudržnosti, jelikož samosprávné kraje neodpovídají počtem obyvatelstva kategorii územních celků, které jsou příjemci podpor Evropské unie pro méně rozvinuté oblasti a také kvůli srovnatelnosti jednotlivých statistických celků. V roce 2003 musela být řada zákonů, týkajících se územní samosprávy, novelizována z důvodu zrušení okresních úřadů.¹⁹

Jak vyplývá z výše uvedeného historického vývoje, právo na samosprávu se v našich podmínkách vyvinulo postupně a prodělalo řadu krizí. Proto je důležité, aby právo na územní samosprávu bylo zakotveno v rámci právního řádu. V České republice je tak provedeno

¹⁸ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. (2005, s. 247).

¹⁹ ČECHÁK, V. *Vývoj veřejné správy v Československu a České republice (1945-2004)*. (2004, s. 130).

zejména v Ústavě České republiky, Listině základních práv a svobod, Evropské chartě místní samosprávy a dalších zákonech viz výše uvedených.

Pro dnešní podobu samosprávy v evropských zemích je významným dokumentem již zmíněná Evropská charta místní samosprávy, přijata 15. října 1985 ve Štrasburku. Charta je považována za standart práva pro místní samosprávu. Vytváří společný evropský standart pro zajištění a ochranu práv místní samosprávy. Jedná se o rámcovou mezinárodní úmluvu, ke které mohou přistupovat jednotlivé státy Rady Evropy. Vzhledem k odlišnostem v různých členských státech Rady Evropy, Charta neobsahuje striktně závazné části, ale určuje povinnost zavázat se k dodržování nejméně dvaceti ustanovení, přičemž alespoň deset z nich musí být vybráno ze čtrnácti nejdůležitějších odstavců. Česká republika přistoupila k Chartě v roce 1998.²⁰

Územní samospráva má tedy nezastupitelný význam v demokratické společnosti. Lze ji popsat jako realizaci práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území, menšího než je stát, na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Samosprávou tedy rozumíme samostatné obstarávání svých záležitostí v mezích práva. Samospráva umožňuje nejsnáze uskutečňovat právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí. Občan tak získává možnost více se podílet na řízení, více ovlivňovat společenské procesy a také kontrolovat kvalitu veřejné správy.²¹

Peková, Pilný, Jetmar zmiňují dvě základní funkce územní samosprávy:

- **samosprávnou** – tzn. zabezpečovat takové potřeby svých občanů, které můžeme označit jako lokální či regionální veřejné statky. V České republice se tato funkce nazývá jako samostatná působnost.
- **přenesenou** – tzn. v rámci přenosu kompetencí, zejména ve veřejném sektoru, zabezpečovat pro občany i některé veřejné statky, které mají povahu národních statků, včetně některých úkonů čistého veřejného statku veřejná správa. V České republice se používá pro tuto funkci označení přenesená působnost neboli výkon státní správy.²²

²⁰ Ve Sbírce zákonů byla publikována jako sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb. ve znění č. 369/1999 Sb.

²¹ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2005, s. 96).

²² Dtto: (2005, s. 100).

Aby mohla územní samospráva plnit své funkce a také úspěšně fungovat, je potřebné, aby ji byly vytvořeny právní a ekonomické předpoklady. Právní předpoklady umožňují územní samosprávě vykonávat všechny její funkce. Ekonomický předpoklad znamená, že územní samospráva může hospodařit s určitou finanční autonomií. Mezi dílčí ekonomické předpoklady se řadí vlastnictví majetku, právo s ním nakládat v souladu s vlastnickým právem, dále možnost získávat vlastní finanční prostředky, vlastní příjmy a především sestavování vlastního rozpočtu.²³

2.2.2 Obecní zřízení

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, jenž je vymezen hranicí obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která má právo vlastnit majetek. V právních vztazích vystupuje obec svým jménem a na vlastní zodpovědnost, jelikož má postavení právnické osoby a má právní subjektivitu. Obec pečuje o potřeby svých občanů a také o všestranný rozvoj svého území. Při realizování svých úkolů chrání veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech.²⁴ Postavení, funkce a úkoly obce jsou zakotveny v Ústavě České republiky a v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Oblast hlavního města Prahy zaujímá specifické postavení - statutární město a kraj zároveň. Má proto vlastní právní úpravu v zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

Obce lze klasifikovat do následujících pojmů:

- **Obec** – představuje základní typ jednotky územní samosprávy. Jsou to historicky vzniklé územní samosprávné celky ke dni 12. 11. 2000 a dále obce nově vzniklé podle zákona o obcích. Pro vznik nových obcí musí být dnes splněna podmínka minima obyvatel, alespoň 1 000, a dále vlastní katastrální území, viz zákon o obcích.
- **Městys** – je to historický typ obcí stojících mezi městem a vsí, kterým bylo uděleno právo pořádat výroční a dobytčí trhy. Podle současné právní úpravy je obec městysem, jenž užíval tento titul před 17. 5. 1954, a pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.
- **Město** – podle zákona o obcích je obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec, která byla městem před dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá

²³ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2005, s. 102-103).

²⁴ HENDRYCH, D. *Správní věda – Teorie veřejné správy*. (2009, s. 149).

předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví den, kdy se obec stává městem.²⁵

- **Statutární město** – zvláštní skupinu tvoří statutární města. V zákoně lze najít výčet těchto měst, která se mohou členit na městské obvody nebo části s vlastními orgány samosprávy.

Charakteristickými znaky obce dle Koudelky jsou:

- vlastní území,
- obyvatelstvo obce,
- soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli,
- právní subjektivita a právotvorba,
- vlastní majetek a hospodaření.²⁶

Zásadní význam z hlediska výkonu veřejné správy má působnost obce. Jak již bylo řečeno působnost obce je přenesená nebo samostatná. **Samostatná působnost** je projevem práva obce na samosprávu a rozhodovat o záležitostech svěřených do samosprávy obce, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pokud je zákon nesvěřuje krajům nebo pokud nejde o výkon přenesené působnosti. Jedná se např. o uspokojování potřeb bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, výchovy a vzdělání, ochrany veřejného pořádku. K výkonu samostatné působnosti může obec vydávat obecně závazné vyhlášky nebo činit jiná opatření.²⁷ Obecně závazné vyhlášky obcí jsou sekundární právní předpisy, podzákonné, neodvozené a svým významem se tak řadí mezi původní originální právně normotvorné pravomoci obce v samostatné působnosti, jenž vyplývají z Ústavy. Obecně závazné vyhlášky obcí schvaluje zastupitelstvo.²⁸

Přenesenou působnost vykonávají obce ve věcech, které stanoví zvláštní zákony. Vykonávají ji výkonné orgány obcí a jsou v této činnosti kontrolovány a podřízeny orgánům státní správy či krajskému úřadu. Právní předpisy, vydané v rámci přenesené působnosti obcí, se nazývají nařízení. Nařízení obcí jsou derivátní sekundární právní předpisy, podzákonné, odvozené a prováděcí. Obec pro jejich vydání musí mít konkrétní zákonné zmocnění.

²⁵ § 3 Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 94).

²⁷ HENDRYCH, D. *Správní věda – Teorie veřejné správy*. (2009, s. 150).

²⁸ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. (2008, s. 95-97).

Nařízení obcí musí být v souladu nejen se zákony, ale také i se správními předpisy vydanými na základě zákona. Nařízení jsou schvalována radou obce.²⁹

Obce lze rozdělit podle **míry přenesené státní správy** do následujících kategorií:

- Obec,
- Obec s matričním úřadem,
- Obec se stavebním úřadem,
- Obec s pověřeným úřadem,
- Obec s rozšířenou působností.

Občané obce, kteří patří k důležitým prvkům obce, se na řízení obce mohou podílet přímo nebo nepřímo. Přímou mohou působit dobrovolnou prací v různých komisích, účastnit se a vyjadřovat se na veřejných zasedáních zastupitelstva obce, místním referendu, apod. Nepřímo se podílejí na řízení obce prostřednictvím volených zástupců v zastupitelstvu obce.

Orgány obce vymezuje zákon o obcích. Jsou jimi zastupitelstvo obce, rada obce, starosta nebo primátor, obecní úřad či městský úřad, magistrát, úřad městského obvodu nebo městské části a zvláštní orgány obce.

Obec je samostatně spravována **zastupitelstvem**. Zastupitelstvo obce tvoří členové zastupitelstva, kteří jsou zvoleni ve všeobecných, rovných a přímých volbách tajným hlasováním. Zastupitelstvo má nejméně 5 a nejvíce 55 členů. Počet členů je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Zákon o obcích stanovuje v § 84 a § 85 působnost a pravomoc zastupitelstva obce. Mezi nejdůležitější pravomoci zastupitelstva patří např. schvalovat program územního rozvoje obce, schvalovat územní plán obce, schvalovat rozpočet a závěrečný účet obce, zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce, volit starostu, místostarosty a další členy rady obce, odvolávat je z funkce a rozhodovat o závažných majetkoprávních úkonech.³⁰

Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti. Z této činnosti je odpovědná zastupitelstvu. V přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat jen stanoví-li tak zákon. Radu tvoří starosta, místostarosta a další členové rady. Počet členů je lichý a v rozpětí

²⁹ Dtto. (2008, s. 97-98).

³⁰ HENDRYCH, D. *Správní věda – Teorie veřejné správy*. (2009, s. 150-151).

od 5 do 11 členů. Rada obce se nevolí v obcích, ve kterých má zastupitelstvo méně než 15 členů. Funkci rady v takovéto obci plní starosta.³¹ Z působnosti rady obce lze uvést např. hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, vydávání nařízení obce, rozdělování pravomocí uvnitř obecního úřadu, ukládání pokut v záležitostech samostatné působnosti obce atd.³²

Zastupitelstvo zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány **výbory**, rada jako své iniciativní a poradní orgány **komise**. Zastupitelstvo vždy musí ustanovit finanční a kontrolní výbor.

Starosta je představitelem obce a zastupuje obci navenek. Starostu zastupuje jeden nebo více místostarostů. Starosta a místostarostové jsou voleni zastupitelstvem obce a za výkon svých funkcí jsou zastupitelstvu také odpovědní. Způsob volby starosty a místostarosty zákon neurčuje a je v plné kompetenci zastupitelstva. V pravomoci starosty je připravovat, svolávat a řídit schůze zastupitelstva obce a rady obce, mimo jiné odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce, jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu. Není-li funkce tajemníka zřízena, plní jeho funkci starosta.³³

Zvláštní postavení mezi orgány obce má **obecní úřad**, kterému přísluší zabezpečovat plnění úkolů obce úředního charakteru, a to jak v oblasti samostatné, tak v oblasti přenesené působnosti. Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce, kteří jsou do obecního úřadu zařazeni. Funkce tajemníka se povinně zřizuje jen u obcí, v nichž působí pověřený obecní úřad a dále v obcích s rozšířenou působností. Je-li v obci zřízena funkce tajemníka obce, odpovídá tajemník za plnění úkolů obecního úřadu starostovi. Není-li tato funkce zřízena nebo není-li tajemník ustanoven, plní jeho úkoly starosta.³⁴

Zvláštní orgány obce, které zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti, jsou též nazývány komisemi. Členy komisí jmenuje a odvolává taktéž starosta. Vykonávat funkci předsedy zvláštního orgánu obce může jen osoba, která, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, prokázala odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro jejíž výkon byl zvláštní orgán zřízen. Jedná se např. o komise povodňové, pořádkové, přestupkové.

³¹ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. (2008, s. 147).

³² HENDRYCH, D. *Správní věda – Teorie veřejné správy*. (2009, s. 150-151).

³³ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. (2005, s. 115).

³⁴ PRŮCHA, P. *Správní právo. Obecná část*. (2007, s. 213-214).

2.3 Funkční místa ve veřejné správě

Pod pojmem funkční místo se rozumí např. výkon povinností vyplývajících z funkce poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu, senátora Senátu Parlamentu, člena zastupitelstva územního samosprávného celku apod. Výčet těchto veřejných funkcí je pouze demonstrativní. Za veřejnou funkci je možné považovat takovou funkci, která je časově omezena funkčním obdobím a která se obsazuje jmenováním nebo přímou či nepřímou volbou občanů určitého územního celku na základě jejich všeobecného volebního práva. Podle čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod mají občané právo na přístup k voleným a jiným veřejným funkcím za rovných podmínek.

Státní funkcionáře a reprezentanty různých komunit lze ustanovovat losem, rodem, jmenováním, aklamací či z titulu zastávání jiné funkce. Nejčastěji používaný způsob je však pomocí **voleb**.

*„Volby jsou jednou z norem demokratického politického chování, která je dnes často odvozována od lidských práv a jejich zabezpečením prostřednictvím zjištění názoru většiny.“*³⁵ Podstatná část demokratického rozhodovacího procesu je realizována nepřímo, prostřednictvím zastupitelských orgánů. Tyto volené zastupitelské sbory, Parlament a samosprávné orgány obcí a krajů, rozhodují v zastoupení občanů. Z tohoto důvodu je důležitá spoluúčast občanů, vyjádření jejich postojů a názorů prostřednictvím voleb. Jelikož volby představují nejdůležitější formu participace občanů. Volby mají zajistit spravedlivý podíl všech občanů na správě státu a společnosti. Proto vyžadují pravidla, podle nichž se volby uskutečňují, a kontrolu plnění těchto pravidel, svobodné rozhodnutí o kandidatuře, svobodnou soutěž mezi kandidáty na funkci, svobodný přístup voličů k informacím, všeobecnost volebního práva, rovnost hlasů voličů, tajnost voleb, kontrolu výkonu funkce ze strany voličů, pravidelné opakování voleb a také uznání výsledku voleb poraženými kandidáty.³⁶

Výraz **volební systém** je možno popsat v několika pojetích. Velmi obecně lze říct, že volební systém je souhrn všech jednotlivců a institucí, které se účastní voleb. V užším významu se jedná o souhrn všech pravidel nebo sociálních norem, které regulují volební vztahy. Nejužší

³⁵ KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. (2006, s. 39)

³⁶ Dtto: (2006, s. 42)

pojetí charakterizuje volební systém jako státem stanovená pravidla přípravy voleb, jejich organizace a zjišťování volebních výsledků.

Nezákladnější z typologií volebních systémů, které se používají, je rozdělení na poměrné,³⁷ většinové³⁸ a smíšené. Obecně platí, že ve většinovém systému vítězí ten, kdo získal většinu hlasů, zatímco u poměrného rozhodují poměry hlasů.³⁹ Sartori vyjádřil rozdíl mezi oběma systémy velmi jednoduše: „*kritériem je to, zda se hlasy na mandáty přepočítávají v poměru, nebo nikoli.*“⁴⁰ Prostor mezi většinovými a poměrnými systémy zaplňují tzv. systémy smíšené, tedy takové, které kombinují poměrnou a většinovou volbu.

2.3.1 Volební proces

*„Volby jsou organizačně náročným aktem, který vyžaduje časové fázování, ve kterém mají jednotlivé zákonem dané subjekty vymezeny úkoly a kompetence s cílem zajistit jejich průběh.“*⁴¹

Cabada a Kubát rozdělují volební proces na následující části:

- **Etapy volebního procesu z hlediska voličů** – touto etapou se rozumí vyhlášení voleb, jejich data a hlasování,
- **Etapy volebního procesu z hlediska kandidátů** – tato část popisuje určení kandidátů, registraci kandidatur, volební kampaň, hlasování, finanční povinnosti po volbách a eventuálně zaplnění mandátu v průběhu volebního období.
- **Etapy volebního procesu z hlediska organizátorů voleb** – zde můžeme identifikovat vytvoření seznamu voličů, stanovení časového harmonogramu voleb, volebních komisí, vyhlášení voleb, kompletní zajištění průběhu hlasování, zjištění výsledku voleb a jejich oznámení, dohled nad průběhem celého volebního procesu.
- **Etapy volebního procesu z hlediska stanovení výsledků voleb** – tato závěrečná etapa jedná o zjištění počtu hlasů a jejich převedení na mandáty.⁴²

³⁷ Systém, který mandáty stranám rozděluje v poměru počtu hlasů získaných od voličů. Konají se ve vícemandátových volebních obvodech.

³⁸ Území je rozděleno do jednomandátových obvodů a každý volič má pouze jeden hlas. Mandát získává kandidát nebo politická strana s největším počtem hlasů. Strana tedy získává ve volebním obvodu stanovenou většinu hlasů a na základě toho obdrží všechny mandáty, které jsou ve volebním obvodu k dispozici. (CABADA, L.; KUBÁT, M. *Úvod do studia politické vědy*. (2007, s. 259)).

³⁹ ANTOŠ, M. *Principy voleb v České republice*. (2008, s. 82).

⁴⁰ SARTORI, G. *Srovnávací ústavní inženýrství*. (2001, s. 15).

⁴¹ CABADA, L.; KUBÁT, M. *Úvod do studia politické vědy*. (2007, s. 255).

2.3.2 Volební právo

Volební právo představuje jedno z lidských práv. Zdrojem volebního práva jsou ústava a zákony. „*Zpravidla se definuje jako všeobecné, rovné a přímé rozhodování tajným hlasováním.*“⁴³ Volební právo občanů lze rozdělit na aktivní volební právo a pasivní volební právo. Aktivní volební právo představuje právo volit vlastní zástupce. Pasivní volební právo nám umožňuje být zvolen.

Všeobecností volebního práva se rozumí možnost občanů dané země, kteří jsou právně způsobilí, účastnit se voleb a tím se nepřímo podílet na politickém řízení společnosti bez jakéhokoliv rozlišování podle rasy, barvy pleti, jazyka, pohlaví, náboženství a jiných faktorů.⁴⁴ **Princip rovného volebního práva** je založen na tom, že každý občan, účastník se voleb, má jeden hlas se stejným významem. Avšak v praxi je tento požadavek zaručován částečně nebo nedokonale.⁴⁵ Dalším principem je **princip přímého volebního práva**. Tento princip znamená, že voliči volí své zástupce či funkcionáře přímo bez prostředníků. Nedílnou součástí volebního práva je **zásada tajnosti hlasování**. Ta předpokládá, že volič v odděleném prostranství označí anonymně kandidáta nebo vybírá z volebních lístků a odevzdá hlas tak, že jej vhodí do urny. Nikdo se nesmí dozvědět, jak volič hlasoval.

Volební právo bývá omezováno na požadavek státního občanství, určitého věku a způsobilosti k právním úkonům, aniž by se porušila zásada všeobecnosti.

2.3.3 Volební systém v České republice

2.3.3.1 Volby do Poslanecké sněmovny

Česká republika je pokládána za tzv. parlamentní demokracii, z čehož vyplývá, že Parlament má mimořádné postavení vzhledem k výkonné moci. Parlamentu České republiky náleží zákonodárná moc a skládá se ze dvou komor, Poslanecké sněmovny a Senátu. Poslaneckou sněmovnu tvoří 200 poslanců, kteří jsou voleni na 4 roky.⁴⁶

⁴² Dtto: (2007, s. 255).

⁴³ KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. (1998, s. 186).

⁴⁴ Dtto: (1998, s. 186).

⁴⁵ CHYTILEK, R.; ŠEDO, J.; LEBEDA T.; ČALOUD, D. *Volební systémy*. (2009, s. 17).

⁴⁶ VODIČKA, K.; CABADA L. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. (2007, s. 254).

Ústava České republiky stanovuje pro volby do Poslanecké sněmovny, že budou probíhat podle zásad poměrného volebního systému. Dle zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů volby vyhlašuje prezident republiky nejpozději 90 dnů před jejich konáním. Rozhodnutí o vyhlášení voleb se uveřejňuje ve Sbírce zákonů.⁴⁷ K technickým podmínkám voleb patří též zásada stanovená Ústavou, že řádné volby do Poslanecké sněmovny se konají ve lhůtě počínající třicátým dnem před uplynutím volebního období a končící dnem jeho uplynutí. Volby do Poslanecké sněmovny se konají ve dvou dnech, jimiž jsou pátek a sobota.

Podle volebního zákona se volby do Poslanecké sněmovny konají ve volebních krajích. Území České republiky je rozděleno do 14 volebních krajů, které jsou shodné s vyššími územně samosprávnými celky.

Při zjišťování výsledků voleb se vychází z počtu hlasů, které byly v jednotlivých krajích odevzdány. Nejprve se určí republikové číslo, které se vypočítá jako podíl celkového počtu platných hlasů odevzdaných ve volbách a počtem poslanců. Tímto číslem se poté dělí počet platných hlasů odevzdaných v kraji a výsledkem je počet mandátů, které připadnou jednotlivému kraji.⁴⁸ Mandáty jsou rozdělovány stranám, které na celostátní úrovni překročily hranici 5% z celkového počtu platných odevzdaných hlasů. Pro koalice politických stran platí následující pravidlo, že dvoučlenná koalice musí získat nejméně 10% hlasů, tříčlenná musí získat nejméně 15% hlasů, čtyř a více členná musí získat nejméně 20% hlasů. Mandáty jsou ve volebních krajích stranám a koalicím, které překročily stanovenou uzavírací klauzuli, rozdělovány na základě d'Hondtova systému. Počet hlasů pro každou stranu je postupně dělen přirozenými čísly. Výsledky dělení všech stran a koalic jsou potom seřazeny podle velikosti až do počtu přidělovaných mandátů ve volebním kraji. Subjektům je potom přiděleno tolik mandátů, kolikrát se jejich výsledek objevil v porovnávané řadě. Jednotlivým kandidátům strany jsou mandáty přiřazovány podle jejich pořadí na kandidátkách. Voliči mohou toto pořadí ovlivnit pomocí tzv. preferenčních hlasů, zakroužkováním.

Aktivní volební právo má každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let. Překážkou výkonu volebního práva je omezení z důvodu ochrany zdraví lidu a zbavení občana

⁴⁷ § 1 odst. 3 Zákon č. 247/1995 Sb. o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů

⁴⁸ ANTOŠ, M. *Principy voleb v České republice*. (2008, s. 42).

způsobilosti k právním úkonům. Občan může volit i v zahraničí na zastupitelských úřadech České republiky. **Pasivní volební právo** pro Poslaneckou sněmovnu vzniká dosažením 21 let a náleží všem občanům s volebním právem aktivním. V platném volebním zákoně jsou nadále upraveny i další podmínky volitelnosti, např. uchazeč o zvolení musí být na kandidátní listině politické strany, hnutí či koalice, nemůže kandidovat jako nezávislý kandidát.⁴⁹

2.3.3.2 Volby do Senátu

Senát jako horní komora Parlamentu České republiky má 81 senátorů, kteří jsou voleni na šest let, z nichž každé dva roky je volena jedna třetina. Poprvé byl Senát zvolen roku 1996.⁵⁰

Ústava České republiky stanovuje pro volby do Senátu, že budou probíhat podle zásad většinového volebního systému. Podle zákona o volbách do Parlamentu je Česká republika rozdělena do 81 jednomandátových volebních obvodů, v každém obvodu je volen pouze jeden senátor. Senátoři jsou voleni s využitím dvoukolového většinového systému. V prvním kole je kandidát zvolen senátorem v případě, že získal více než padesát procent z celkového počtu platných odevzdaných hlasů v daném obvodu. V případě, že žádný z kandidátů nezískal více než padesát procent, koná se za týden druhé kolo, do kterého postupují dva kandidáti s nejvyšším počtem získaných platných hlasů v prvním kole. Ve druhém kole je zvolen ten, kdo získá více odevzdaných platných hlasů. V situaci, kdy kandidáti dosáhnou stejného počtu hlasů, dochází k rozhodnutí prostřednictvím losu.⁵¹

Aktivní volební právo pro volby do Senátu je totožné s volbami do Poslanecké sněmovny pouze s jedinou výjimkou, že do Senátu mohou občané volit jen v případě, pokud se dostaví na území České republiky v den voleb. **Pasivní volební právo** do Senátu je od 40 let věku. O místo senátora však může usilovat i nezávislý kandidát.⁵²

2.3.3.3 Volby do zastupitelstev krajů

Volby do zastupitelstev krajů se řídí zákonem č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů. Funkční období zastupitelstev krajů je čtyřleté. Volby do zastupitelstev krajů se konají ve 2 dnech, kterými jsou pátek a sobota.

⁴⁹ KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. (2006, s. 307-310).

⁵⁰ VODIČKA, K.; CABADA L. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. (2007, s. 254).

⁵¹ KUBOVÁ, O. Volby do Senátu Parlamentu ČR v roce 1998. *Politologický časopis* (1999, č. 2, s. 220).

⁵² KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. (2006, s. 320-321).

Volby se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle zásad poměrného zastoupení. Zákon zakazuje kandidaturu nezávislých kandidátů. Volič hlasuje pro listinu jedné strany, na které jsou seřazeni kandidáti dle pořadí, ve kterém je strana nominovala. Volič má však možnost ovlivnit pořadí kandidátů tím, že jim přidělí preferenční hlas, a to maximálně čtyřem.⁵³ Mandáty jsou uděleny kandidátům z předních míst kandidátních listin nebo na základě preferenčních hlasů těm stranám, hnutím a koalicím, které získaly alespoň 5 % hlasů. K přidělování mandátů se použije poměrný volební systém s použitím vyrovnávacího d'Hondtova volebního dělitele.⁵⁴

Aktivní volební právo voliče je dáno věkem 18 let a jeho trvalým pobytem v obci, jež náleží do územního obvodu kraje. **Pasivní volební právo** je vymezeno překážkami volebního práva a neslučitelností funkce člena zastupitelstva kraje. Členem zastupitelstva kraje může být zvolen každý volič, který dosáhl věku 18 let a je přihlášen k trvalému pobytu v obci, která náleží do územního obvodu kraje, a u kterého není překážka ve výkonu volebního práva, jedná se např. o zbavení způsobilosti k právním úkonům. Funkce člena zastupitelstva je neslučitelná s funkcí vykonávanou na ministerstvu, jiném ústředním orgánu státní správy nebo na orgánu státní správy s celostátní působností s funkcí vykonávanou zaměstnancem kraje, zařazeným do krajského úřadu, zaměstnancem obce, zařazeným do obecního úřadu, s funkcí statutárního zástupce právnické osoby zřízené nebo založené krajem, anebo v níž má kraj majetkovou účast.

Na celém území kraje je ustaven jeden vícemandátový volební obvod. Volí se mezi 45 a 65 zastupiteli podle lidnatosti kraje. Má-li kraj méně než 600 tisíc obyvatel, je počet zastupitelů 45, v rozmezí od 600 do 900 tisíc má 55 zastupitelů a kraj s více než 900 tisíci obyvateli má v zastupitelstvu 65 členů.

2.3.3.4 Volby do zastupitelstev obcí

Základy voleb do zastupitelstev jsou ustanoveny již v čl. 102 Ústavy České republiky a dále volby do zastupitelstev obcí České republiky upravuje zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.

Zastupitelstvo obce je voleno na čtyřleté volební období. Členové do zastupitelstva obce jsou

⁵³ VODIČKA, K.; CABADA L. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. (2007, s. 314).

⁵⁴ KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. (2006, s. 329-330).

volení přímo občany. Volby se konají třicet dnů před koncem funkčního období. Komunální volby jsou všeobecné, rovné a přímé. Zastupitelé se volí tajným hlasováním. Volby do zastupitelstev obcí vyhláší, nestanoví-li zákon jinak, prezident republiky nejpozději 90 dnů před jejich konáním.⁵⁵ Volby do zastupitelstev obcí se konají ve 2 dnech. Jsou jimi pátek a sobota ve všech obcích, městech, městech se zvláštním postavením, hlavním městě Praze, městských obvodech a městských částech. Dle zákona o volbách mají možnost kandidovat do obecních zastupitelstev volební strany, které jsou nejen politickými stranami, hnutími nebo koalicemi, ale i nezávislí kandidáti a jejich sdružení, sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů.⁵⁶

Aktivní volební právo má občan obce za předpokladu, že se jedná o státního občana České republiky, který dosáhl nejméně věku 18 let a je v obci přihlášen k trvalému pobytu. Právo volit má taktéž občan jiného státu pokud dosáhl již zmíněné věkové hranice, je v obci přihlášen k trvalému pobytu a kterému právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána.⁵⁷ **Pasivní volební právo** je upraveno obdobně jako aktivní volební právo. Nároky na osobu zastupitele stanovují, že kandidát musí být občan České republiky, starší 18 let, s trvalým pobytem v obci, jenž není zbaven způsobilosti k právním úkonům a nenachází se ve výkonu trestu odnětí svobody. Zákon rovněž upravuje otázky slučitelnosti funkce člena zastupitelstva obce s jinými funkcemi.⁵⁸

Pro účel voleb, odevzdání hlasovacích lístků a sčítání hlasů se v každé obci vytváří stále volební okrsky. Volební okrsky stejně jako volební místnosti v každém okrsku vymezí starosta obce.

Obec tvoří jeden vícemandátový obvod. Velikost volebního obvodu je poměřována počtem mandátů, které se v daném obvodu rozděluje v závislosti na počtu obyvatel.⁵⁹ Zákon o obcích stanovuje počet členů zastupitelstva v obci, viz Tab. 2.1.

⁵⁵ Harmonogram úkolů a lhůt pro volby do Zastupitelstva obce konané ve dnech 15. a 16. října 2010 je uveden v Příloze č. 1.

⁵⁶ KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. (2006, s. 331).

⁵⁷ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. (2008, s. 51).

⁵⁸ Dto: (2008, s. 51).

⁵⁹ BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. (2009, s. 93).

Tab. 2.1 Počet členů zastupitelstva stanovených zákonem o obcích k počtu obyvatel v obci

Počet obyvatel v obci		Počet členů zastupitelstva	
nad	do	od	do
-	500	5	15
500	3 000	7	15
3 000	10 000	11	25
10 000	50 000	15	35
50 000	150 000	25	45
150 000	-	35	55

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Vlastní zpracování.

Pro volby se používá systém otevřených kandidátních listin. Ty mohou stavět politické strany, politická hnutí i nezávislí kandidáti. Počet kandidátů na jedné kandidátní listině je však omezen počtem mandátů v zastupitelstvu obce.⁶⁰ Pro přepočet hlasů na mandáty se používá d'Hontova metoda volebního dělitele. Volební klausule je stanovena na 5 % platných hlasů. Samotná volební technika se nazývá panašování. Volič má možnost zaškrtnutím volit libovolné kandidáty a to dokonce z různých stran. Druhý případ poskytuje možnost zaškrtnutí kandidátní listiny voličem. Tím dostane každý kandidát na kandidátní listině jeden hlas. Třetí možností je, když volič zatrhne kandidátní listinu a v ostatních kandidátních listinách zatrhává jednotlivé kandidáty. Každý takový preferovaný kandidát dostane jeden hlas a zaškrtnutá strana nebo hnutí zbytek hlasů do celkového počtu mandátů v zastupitelstvu.⁶¹ Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením, za které je považováno ukončené hlasování.

K samotné koordinaci přípravy, průběhu a provedení voleb se zřizují volební orgány. Volebními orgány pro volby do zastupitelstev obcí jsou Státní volební komise, Ministerstvo vnitra, Český statistický úřad, krajský úřad, pověřený obecní úřad, obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň dva odbory, obecní úřad, starosta a okrsková volební komise.⁶²

2.3.3.5 Volby do Evropského parlamentu

Česká republika se stala 1. května 2004 členem Evropské unie. První volby do Evropského parlamentu se uskutečnily 11. a 12. června 2004.⁶³ V České republice jsou volby do Evropského parlamentu upraveny zákonem č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského

⁶⁰ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. (2008, s. 53).

⁶¹ KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. (2006, s. 331-333).

⁶² § 6 Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁶³ ČECHÁK, V. *Vývoj veřejné správy v Československu a České republice (1945-2004)*. (2004, s. 143).

parlamentu a o změně některých zákonů. Volby do Evropského parlamentu se konají každých pět let. Počet europoslanců se určuje v zásadě podle počtu obyvatel dané členské země. V České republice se volí 24 europoslanců. Volby do Evropského parlamentu se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásad poměrného zastoupení. Strany musí překročit pětiprocentní klauzuli a mandáty jsou poté přiděleny podle d'Hondtovy metody.⁶⁴

Právo volit má každý občan České republiky, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku 18 let, a občan jiného členského státu Evropské unie, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku 18 let a v České republice pobývá nejméně 45 dnů. Každý volič může v týchž volbách do Evropského parlamentu hlasovat pouze jednou. **Poslancem Evropského parlamentu** může být zvolen každý občan České republiky či občan jiného členského státu Unie, který pobývá na území České republiky nejméně 45 dnů, alespoň druhý den voleb dosáhl věku 21 let a není zbaven způsobilosti k právním úkonům. Každý občan může ve shodných volbách do Evropského parlamentu kandidovat pouze jednou.

2.4 Výkon funkce člena zastupitelstva obce

Člen zastupitelstva obce nabývá práv a povinností zvolením, tj. okamžikem, kdy je ukončeno hlasování ve volební místnosti.⁶⁵ Na prvním zasedání zastupitelstva skládá člen zastupitelstva slib. Člen zastupitelstva obce potvrdí složení slibu pronesením slova „slibuji“ a svým podpisem. Zastupitel vykonává svůj mandát osobně v souladu se slibem a není přitom vázán žádnými příkazy, pokyny, apod. Mandát člena zastupitelstva je tedy reprezentativní, což znamená, že zastupitel je povinen hlasovat a svůj mandát vykonávat podle svého svědomí. Není vázán ani subjektem, za nějž kandidoval, ani příkazy a pokyny voličů.⁶⁶

Tento mandát může zaniknout několika způsoby.⁶⁷ V zásadě se jedná o odmítnutí slibu člena zastupitelstva obce nebo složení slibu s výhradou, rezignací, úmrtím člena zastupitelstva obce,

⁶⁴ KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. (2006, s. 381- 395).

⁶⁵ K doplnění textu: KOPECKÝ, M. Mandát člena zastupitelstva v obci. *Správní právo*, 2000, č. 3, s. 129 – 140.

⁶⁶ BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. (2009, s. 67).

⁶⁷ K doplnění textu: MORAVEC, O.; RIGEL, F. Zánik mandátu člena zastupitelstva obce. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2004, č. 1, s. 67 - 71.

prvním dnem nových voleb do zastupitelstva obce anebo dnem sloučením s jinou obcí či připojením k jiné obci.⁶⁸

2.4.1 Neslučitelnost funkce a střet zájmů ve výkonu funkce člena zastupitelstva

Funkce člena zastupitelstva je neslučitelná s funkcemi zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu této obce, pověřeného obecního úřadu, zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu nebo státního zaměstnance finančního úřadu, pokud se působnost těchto úřadů vztahuje na území příslušné obce a pokud vykonávají přímo státní správu vztahující se k územní působnosti obce nebo jde-li o funkci jmenovanou starostou, primátorem, hejtmanem či radou obce a kraje.⁶⁹ „Neslučitelnost nastupuje jen, pokud zaměstnanec vykonává státní správu přímo pro území dané obce nebo je ve jmenované funkci.“⁷⁰ Také jiné zákony než zákon o volbách do zastupitelstev obcí stanovují neslučitelnost funkce člena zastupitelstva s některými dalšími funkcemi. Například se jedná o funkci soudce, státního zástupce, člena, viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu, inspektora a předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů.⁷¹ Dále je funkce člena zastupitelstva obce po dobu jejího výkonu neslučitelná s výkonem státní služby podle služebního zákona.⁷² Neslučitelnost funkcí podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí nebrání v kandidatuře ani v ujmoutí mandátu člena zastupitelstva. V ostatních případech nelze vyslovit ztrátu funkce člena zastupitelstva, lze jen za takovéto porušení zákona iniciovat zánik jiné funkce neslučitelné s funkcí člena zastupitelstva podle zvláštního zákona, pokud tato jiná funkce nezaniká přímo ze zákona dnem zvolením za člena zastupitelstva obce.⁷³

S činností veřejné funkce se rovněž pojí povinnost podle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, oznamovat skutečnosti, které umožňují veřejnou kontrolu jejich činností konaných vedle výkonu funkce veřejného funkcionáře, veřejnou kontrolu majetku nabytého za dobu výkonu funkce a dalších příjmů, darů nebo jiného prospěchu, získaných za dobu výkonu funkce, popřípadě finančních vztahů, které veřejný funkcionář má. Má také povinnost vykonávat svoji funkci tak, aby nedocházelo ke střetu mezi

⁶⁸ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. (2008, s. 87).

⁶⁹ § 5 odst. 2 Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁷⁰ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 169-170).

⁷¹ BŘEŇ, J. *Funkce člena zastupitelstva a výkon státní služby. Moderní obec*, 2004.

⁷² Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech.

⁷³ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 170).

jejich osobními zájmy a zájmy, které jsou povinni z titulu své funkce prosazovat nebo hájit. Tomuto zákonu podléhá v oblasti místní samosprávy člen zastupitelstva obce, který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn, a také starosta obce a členové rady obce a kraje, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni.

2.4.2 Práva a povinnosti člena zastupitelstva obce

Nejzásadnější úprava práv a povinností člena zastupitelstva obce je obsažena v § 82 a 83 zákona o obcích.

Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce tři základní práva:

- **Právo iniciativy** označuje právo zastupitele předkládat návrhy zastupitelstvu, radě, výborům a komisím. Toto právo nelze omezit ani jednacím řádem.⁷⁴
- **Právo interpelace** znamená, že zastupitel může vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce, její členy, předsedy výborů, na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek obce, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec. Písemná odpověď mu musí být dodána ve lhůtě do 30 dnů.
- **Právo informace** definuje právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, stejně i od zaměstnanců právnických osob založených či zřízených obcí, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce. Informace mu musí být poskytnuta ve stejném časovém limitu jako u práva interpelace, tj. do 30 dnů. Na informace má člen zastupitelstva nárok bezplatně.⁷⁵

Povinnosti člena zastupitele jsou dvě:

- **Aktivní účast** znamená povinnost zastupitele účastnit se zasedání zastupitelstva a dalších orgánů, jejichž je členem. Dále musí plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat s ohledem na vážnost jeho funkce. Za nesplnění této povinnosti se neukládají sankce, avšak je možné zastupiteli snížit či nepřiznat odměnu za výkon funkce.

⁷⁴ K doplnění textu: HAMPLOVÁ, J. Práva a povinnosti člena obecního zastupitelstva. *Právní rádce*, 2000, č. 3, s. 14 – 16.

⁷⁵ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 178-179).

- **Vyvarovat se střetu zájmů** vymezuje skutečnost nasvědčující tomu, že podíl zastupitele na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce může znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného, osobu jemu blízkou nebo pro osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci. Zastupitel je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce projednávajícího danou záležitost.⁷⁶

2.4.3 Způsoby odměňování člena zastupitelstva obce

Funkce člena zastupitelstva je veřejnou funkcí,⁷⁷ pro jejíž výkon nesmí být člen zastupitelstva zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního nebo jiného obdobného poměru. Z hlediska způsobu výkonu této funkce rozlišuje zákon dvě skupiny zastupitelů. Jedná se o uvolněné členy a neuvolněné členy zastupitelstva. Pouze zastupitelstvo obce rozhodne v samostatné působnosti, zda bude člen zastupitelstva obce vykonávat svou funkci jako dlouhodobě uvolněný nebo neuvolněný. Odměňování uvolněných i neuvolněných členů zastupitelstva obce se řídí zákonem o obcích. Odměna je vyplácena za podmínek stanovených v nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.

Uvolněnými členy zastupitelstva jsou ti, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni, a ti členové, kteří před zvolením do funkce nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu. Obec má povinnost vyplácet měsíční odměnu pouze ve vztahu k dlouhodobě uvolněným členům zastupitelstva obce a to ode dne, kdy byl zvolen či jmenován do funkce, za kterou odměna náleží. Odměna je vyplácena z rozpočtových prostředků obce. Odměna se skládá z pravidelné měsíční odměny a odměny při skončení funkčního období.⁷⁸

Ostatním, **neuvolněným členům zastupitelstva**, jsou-li v pracovním poměru, poskytne jejich zaměstnavatel pro výkon funkce v rozsahu stanoveném obcí potřebné pracovní volno s náhradou mzdy. Obec hradí zaměstnavateli tuto náhradu mzdy včetně pojistného na sociální zabezpečení, veřejné zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.⁷⁹ Neuvolněným členům zastupitelstva, kteří nejsou v pracovním nebo obdobném poměru,

⁷⁶ BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. (2009, s. 68-69).

⁷⁷ §201 Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

⁷⁸ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. (2009, s. 161).

⁷⁹ § 206 odst. 4 a 5 Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

poskytuje obec ze svého rozpočtu náhradu ušlého výdělku v souvislosti s výkonem jejich funkce paušální částkou, jejíž výši stanoví zastupitelstvo na příslušný kalendářní rok. Dle ustanovení § 72 zákona o obcích může být i neuvolněným členům za výkon jejich funkce poskytnuta měsíční odměna. Její maximální výši stanoví prováděcí právní předpis – nařízení vlády. Poskytnutí měsíční odměny neuvolněnému členovi zastupitelstva obce musí schválit zastupitelstvo obce, přičemž nesmí být překročena maximální výše odměny určená prováděcím předpisem. Při rozhodování o výši odměny může zastupitelstvo obce vzít do úvahy například náročnost jednotlivých funkcí, jejich počet, četnost zasedání orgánů obce apod. Odměna se neuvolněnému zastupiteli poskytuje ode dne, který stanoví zastupitelstvo obce.

Měsíční odměna je peněžité plnění poskytované měsíčně podle druhu vykonávané funkce a podle počtu obyvatel obce ve výši a za podmínek, které stanoví prováděcí předpis. Měsíční odměnu tvoří pevná částka, která je závislá na vykonávané funkci, a z příplatku vycházejícího z počtu obyvatel obce k 1. lednu příslušného roku zaokrouhleného na celé stovky nahoru. Měsíční odměna se zvyšuje uvolněným členům zastupitelstva v obcích podle rozsahu výkonu přenesené státní správy.⁸⁰

Při souběhu výkonu několika funkcí náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce měsíční odměna podle funkce, za kterou se poskytuje největší odměna. Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce lze poskytnout v případě souběhu několika funkcí měsíční odměnu až do výše souhrnu odměn za jednotlivé funkce. Jestliže však neuvolněný člen zastupitelstva obce vykonává zároveň funkci předsedy a člena téhož výboru či komise, odměny za tyto konkrétní funkce se nesčítají.⁸¹

V souladu s ustanovením § 75 zákona o obcích náleží neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, pokud vykonává funkci starosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva obce **odměna při skončení funkčního období** (tzv. odstupné), jestliže jim ke dni voleb do zastupitelstva obce příslušela měsíční odměna a pokud jim nevznikl opětovný nárok na měsíční odměnu. V tomto

⁸⁰ V obcích s rozšířenou působností se částka navyšuje starostovi o 3 000 Kč, místostarostovi o 2 500 Kč, členům rady o 2 000 Kč. V obci s pověřeným obecním úřadem se starostovi částka navyšuje o 2 500 Kč, místostarostovi 2 300 Kč, členům rady 2 000 Kč. V obcích se stavebním nebo matričním úřadem se měsíční odměna uvolněným členům zastupitelstev zvyšuje o částku 2 000 Kč. (Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev).

⁸¹ Dokumenty ODK - Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 5. Dostupné z oficiálních stránek Ministerstva vnitra České republiky.

ustanovení je také uzákoněna měsíční odměna, jež je poskytována po dobu 3 měsíců ode dne zániku mandátu, ve výši dosavadní měsíční odměny, kterou člen zastupitelstva pobíral, uvolněnému členovi zastupitelstva obce a neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonával funkci starosty nebo místostarosty, a kterým zanikl mandát přede dnem konání voleb do zastupitelstva obce, pokud se vzdali své funkce nebo byli z funkce odvoláni. Měsíční odměna, resp. poměrná část za počet dní, kdy zastává funkci, přísluší i starostovi obce, který vykonává funkci po volbách do zastupitelstva obce, a to až do ustanovujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva a dále členu zastupitelstva, který je pověřen dočasným výkonem funkce starosty, pokud ustanovující zasedání zastupitelstva nezvolí starostu.

Pro dané účely se odměna člena zastupitelstva obce posuzuje jako plat zaměstnanců obce v pracovním poměru. Obec se posuzuje jako zaměstnavatel a členové zastupitelstva obce se posuzují jako zaměstnanci. Měsíční odměna se nevyplácí za dobu pracovní neschopnosti, karantény, těhotenství nebo péče o dítě mladšího 3 let, kdy přísluší peněžité zaopatření podle zvláštních předpisů.

Vláda schválila dne 7. prosince 2010 usnesením č. 891 návrh nařízení vlády č. 375/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev. S účinností zmíněné novelizace se snížily od 1. ledna 2011 stávající výše odměn členům zastupitelstev územních samosprávných celků, a to v průměru o 5%. Schválená právní úprava se týká uvolněných i neuvolněných členů zastupitelstev územních samosprávných celků. Měsíční odměny a příplatky poskytované členům zastupitelstev obcí podle současného nařízení vlády jsou uvedeny v Příloze č. 2.

3 CHARAKTERISTIKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA FRÝDEK – MÍSTEK

3.1 Obecná charakteristika statutárních měst v České republice

*„Označení statutární město je historicko právní pojem, který do poloviny dvacátého století indikoval zvláštní postavení některých měst, pokud jde o nadstandartní výkon místní správy a jiný typ podřízenosti vůči státu, aniž by to ale mělo co společného s jejich vnitřním uspořádáním.“*⁸² Až s obdobím národních výborů po druhé světové válce, především v 60. letech, je spojen vznik vnitřního členění statutárních měst. Od roku 1990 probíhala reforma územní samosprávy, jejímž výsledkem byla současná právní úprava, že pouze ve statutárních městech může dojít k vnitřní dekoncentraci samosprávných působností na menší územní společenství.⁸³ V současné době je v České republice 23 statutárních měst.

Statutárními městy jsou výslovně vyjmenována města v § 4 zákona o obcích.⁸⁴ V tomto paragrafu je taktéž zmíněn hlavní znak statutárních měst - možnost uspořádat zvláštním způsobem své vnitřní poměry a to tak, že mohou rozdělit území města na městské části nebo městské obvody s vlastními samosprávnými orgány.⁸⁵ Blíže upravuje problematiku statutárních měst zákon o obcích v samostatné hlavě VII.

Statutární města lze tedy rozdělit do dvou skupin:

- územně členěná statutární města,
- územně nečleněná statutární města.

Územně členěnými statutárními městy jsou statutární města, jež jsou plně územně členěná na městské obvody či městské části nebo pouze částečně územně členěná, jež vytvářejí městské části či městské obvody se samosprávnými orgány jen na části svého území – zbytek území zůstává nečleněn a správa je zde vykonávána orgány města. Plně členěnými městy jsou

⁸² EXNER, J. *Obce, města, městské části: O místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech.* (2004, s. 63).

⁸³ Dto.

⁸⁴ V České republice je 23 statutárních měst: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek – Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav.

⁸⁵ ČEBIŠOVÁ, T. a kol. *Obec: postavení, správa, činnost.* (1996, s. 43-44).

Brno, Ostrava, Plzeň, Ústí nad Labem a Pardubice. Mezi částečně členěná města patří Opava a Liberec. Ke vzniku nebo zániku městského obvodu/městské části dochází výhradně na základě rozhodnutí zastupitelstva statutárního města, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci. Územně členěná statutární města vydávají po rozhodnutí o rozčlenění města obecně závaznou vyhlášku, pro niž se vžilo označení statut, která upravuje zejména otázky vnitřní organizace statutárního města a jeho městských obvodů či částí.⁸⁶ Žádný zákon dosud nestanovil předpoklady pro územní rozčlenění statutárního města co do rozsahu členění, určení počtu městských obvodů či částí apod. Vše je ponecháno na samosprávném rozhodnutí města. Pouze je ustanovena povinnost pro územně členěná statutární města vydat statut města.⁸⁷

Statut stanovuje zejména:

- výčet jednotlivých městských obvodů a městských částí a vymezení jejich území,
- pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- pravomoc orgánů městských obvodů a částí na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů a částí,
- zdroje peněžních příjmů městských obvodů a částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti,
- způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody a částmi a způsob jejich zveřejňování v městských obvodech a částech,
- způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a částmi,
- další záležitosti.⁸⁸

Územně nečleněná statutární města tvoří dnes většinu statutárních měst v České republice. Tato statutární města se rozhodla nevyužít své právo rozdělit území města na městské části nebo městské obvody, avšak kdykoliv v budoucnu mohou toto právo uplatnit. Tento typ statutárních měst v České republice je zastoupen 16 městy. Některá z nich dokonce ani neupravují své postavení statutárního města obecně závaznou vyhláškou neboli statutem. Do této kategorie statutárních měst náleží i Frýdek-Místek.

⁸⁶ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. (2006, s. 150).

⁸⁷ EXNER, J. *Obce, města, městské části: O místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. (2004, s. 175-176).

⁸⁸ § 130 Zákon č. 128/ 2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

3.2 Základní informace o statutárním městě Frýdek - Místek

Frýdek-Místek se nachází v Moravskoslezském kraji na středním toku řeky Ostravice v místě, kde se do ní vlévá řeka Morávka. Řeka Ostravice zde tvoří historickou zemskou hranici Moravy a Slezska a také přirozenou hranici mezi Frýdkem a Místkem. Frýdek se rozkládá na pravém břehu řeky Ostravice, Místek zase na levém. Správní území města má výměru 5 161 hektarů. Nyní žije ve Frýdku-Místku téměř 60 000 obyvatel.

Dne 1. července roku 2006 byl na základě zákona⁸⁹ Frýdek-Místek vyhlášen statutárním městem a zařadil se tak mezi skupinu ostatních statutárních měst. Frýdek-Místek se svým uspořádáním řadí mezi statutární města, které nevyužily možnosti rozdělení svého území na městské části či obvody.

Frýdek-Místek je dále okresním městem a také obcí s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem. Okres Frýdek-Místek se skládá ze 72 obcí. Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem Frýdek – Místek je vymezen územím 37 obcí a ve správní oblasti obce s rozšířenou působností je evidováno taktéž 37 obcí (viz Příloha č. 3).⁹⁰

Statutární město Frýdek-Místek má 7 katastrálních území a 7 městských částí. V současnosti tvoří město tyto městské části - Frýdek, Místek, Chlebovice, Lysůvky, Zelinkovice, Lískovec a Skalice. Katastr Skalice je vůči zbytku území exklávou.

Jednotlivé městské části mají rozlohu:

- Frýdek 1281 ha,
- Místek 1179 ha,
- Skalice 973 ha,
- Chlebovice 750 ha,
- Lískovec 577 ha,
- Lysůvky 200 ha,

⁸⁹ Zákon č. 234/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, a zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 46/2004 Sb.

⁹⁰ Informace o Frýdku-Místku dostupné z oficiálních stránek Města, obce online.

- Zelinkovice 201 ha.⁹¹

Statutární město Frýdek-Místek je zřizovatelem celkem 29 příspěvkových organizací. Jedná se o zařízení v oblasti školství, kultury a sociálních služeb - šesti mateřských škol, třinácti základních škol, střediska volného času Klíč a Základní umělecké školy, domova pro seniory, penzionu pro seniory, centra pečovatelské služby, integrovaného centra ŽIRAFKA, jeslí, centra zdravotních a sociálních služeb, Národního domu, Městské knihovny a Beskydského informačního centra. Moravskoslezský kraj je na území města zřizovatelem středních škol a Muzea Beskyd.

3.2.1 Historie města

Dvojměstí nemá dlouhou historii, vzniklo až v první polovině 20. století spojením samostatných sídel, moravského Místku a slezského Frýdku. Nicméně historie těchto dvou původních měst sahá hluboko.

Datum založení Frýdku není přesně známo. Až teprve na přelomu 14. a 15. století se objevují první zprávy o jeho existenci. Lze se domnívat, že asi v letech 1327 – 1333 byl Frýdek založen těšínskými knížaty. V první polovině 14. století byl postaven frýdecký hrad, na jehož místě dnes stojí zámek, jenž představuje dominantu frýdeckého náměstí. Frýdek se stal v průběhu 15. století středem panství a hospodářského života.⁹²

Místek byl poprvé zaznamenán už ve 13. století. Trhová ves označená jako Friedeberg, později Místek, se objevuje poprvé v roce 1267 v závěti olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburku. Obec byla zničena a zanikla ve válečných letech 1387 – 1400. Na začátku 15. století bylo městečko přičleněno k těšínskému knížectví. Od roku 1585 nicméně patřilo již k hukvaldskému panství.⁹³

Frýdek i Místek byla samostatná města po celá staletí. Ke spojení obou měst došlo v roce 1943 rozhodnutím nacistických úřadů. Název nově vzniklého města byl pouze Frýdek. Po osvobození v roce 1945 vedli občané i úřední orgány diskuze ohledně pojmenování města.

⁹¹ Geografické informace o městě dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek.

⁹² PETER, V. *Pozdrav z Frýdecko – Místecka*. (2000, s. 24).

⁹³ Dtto: (2000, s. 25).

Definitivně byly spory uzavřeny rozhodnutím ministerstva vnitra o stanovení oficiálního úředního názvu města Frýdek-Místek s platností od 1. ledna 1955.

Městská symbolika byla po roce 1990 nově ztvárněna podle návrhu RNDr. Viléma Kocycha. Usnesením předsednictva České národní rady ze dne 12. února 1992 je znakem města Frýdku-Místku čtvrcený štít - v 1. a 4. modrém poli pravá polovina zlaté orlice s červenou zbrojí přilehlá ke stříbrnému písmenu F, ve 2. a 3. poli zkřížené ostrve o šesti sucích provázené třemi červenými růžemi.⁹⁴

3.3 Struktura obyvatelstva statutárního města Frýdek – Místek

Celkový počet obyvatel k 1. 1. 2011 je ve statutárním městě **59 365**. Největší podíl obyvatelstva má Frýdek a to 54,92 % obyvatel. Druhým největším je Místek s 38,26 % obyvatel. Další v pořadí jsou městské části představovány Lískovcem s 2,34 % a Skalicí 2,16 % v počtu obyvatel. Městská část Chlebovice má 1,28 % obyvatel a s nejméně obyvateli je městská část Lysůvky a Zelinkovice. Tyto zbývající dvě městské části mají cca 0,5 % obyvatel.

Průměrný věk občanů ve Frýdku–Místku je 40 let. U mužů činí průměrný věk 38,6 a u žen 41,3 let. Do věku 6 let je ve městě 5,28 % obyvatel. Druhé věkové kategorii 6 – 18 let odpovídá 12,02 % obyvatel. Nejvíce obyvatel ve Frýdku–Místku je však ve věku 18 – 60 let. Tato skupina představuje 62,15 % všech obyvatel. Obyvatelů nad věkovou hranici 60 let je ve městě 20,55% a řadí se tak na druhé místo v kategorizaci obyvatelstva podle věku.

Nejpočetnější skupinu podle rodinného stavu tvoří svobodní a skoro stejným procentem i kategorie ženatých a vdaných. Každá skupina představuje přibližně 40 % obyvatelstva města. Rozvedených obyvatel žije ve městě 13 % a ovdovělých 7 % (viz Tab. 3.1).

⁹⁴ Informace o městě dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek.

Tab. 3. 1 Struktura obyvatelstva k 1. 1. 2011

	Počet obyvatel
Rozdělení obyvatelstva dle katastru	
Frýdek	32 603
Chlebovice	759
Lískovec	1 389
Lysůvky	330
Místek	22 713
Skalice	1 280
Zelinkovice	291
Rozdělení obyvatelstva dle věku	
Do 6 let	3 132
6 - 18 let	7 136
18 - 60 let	36 895
60 a více.	12 202
Obyvatelstvo dle rodinného stavu	
Svobodní	24 505
Ženatí a vdané	23 150
Rozvedení	7 707
Ovdovělí	4 003
CELKOVÝ POČET OBYVATEL	59 365

Zdroj: Informace o městě dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

3.4 Orgány města

K orgánům statutárního města Frýdek–Místek náleží zastupitelstvo města, rada města, primátor a magistrát města.

3.4.1 Zastupitelstvo města

Zastupitelstvo je nejvyšším orgánem. Rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti města.⁹⁵ Zastupitelstvo statutárního města Frýdek–Místek tvoří 43 členů, kteří byli zvoleni v přímých volbách občany města, jež proběhly 15. – 16. října 2010. V roce 2010 se uskutečnily již páté volby do obecních zastupitelstev. Ve Frýdku – Místku se do roku 2010 vždy volilo pouze 40 členů zastupitelstva města. V podzimních volbách 2010 došlo ke změně – k nárůstu počtu členů ze 40 na 43. Funkční období zastupitelstva města je čtyřleté. Členové zastupitelstva města zasedají nejméně jedenkrát za tři měsíce. Tato zasedání jsou přístupná veřejnosti.

⁹⁵ Zabezpečování koordinace a usměrňování činností v samostatné působnosti města členům zastupitelstva města Frýdku-Místku ve volebním období 2010-2014 popisuje Příloha č. 4.

Složení nově zvoleného zastupitelstva města na funkční období 2010 – 2014 podle volebních stran lze vidět v následující Tab. 3. 2.

Tab. 3. 2 Složení zastupitelstva města podle volebních stran

Politická strana	Počet mandátů
ČSSD	18
ODS	8
KSČM	5
TOP 09	4
VV	3
KDU-ČSL	3
NEZÁVISLÍ	2

Zdroj: Orgány města – zastupitelstvo města dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

3.4.1.1 Výbory zastupitelstva města

Zastupitelstvo města Frýdku-Místku na svém ustanovujícím zasedání 29. 11. 2010 zřídilo na volební období 2010 – 2014 finanční a kontrolní výbor. Počet členů finančního výborů byl ustanoven na celkový počet 11 členů. Kontrolní výbor se taktéž skládá z 11 členů.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky města, plní jiné další úkoly z pověření zastupitelstva města. Dále projednává a podává svá doporučení zejména k návrhům:

- ročních rozpočtů, změn rozpočtů schvalovaných zastupitelstvem města, rozpočtovému výhledu a pravidlům rozpočtového provizoria,
- závěrečného účtu města za příslušný kalendářní rok,
- přijetí úvěrů a půjček pro město,
- změn a doplnění vyhlášek o místních poplatcích,
- cen v odpadovém hospodářství.

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva města a rady města, dodržování právních předpisů ostatními výbory a magistrátem na úseku samostatné působnosti. Provádí kontroly podle plánu kontrol kontrolního výboru, schváleného zastupitelstvem města Frýdku-Místku. Tento plán lze v průběhu roku doplňovat. Plní další kontrolní úkoly z pověření zastupitelstva města.⁹⁶

⁹⁶ Informace o výborech zastupitelstva města dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek.

Zastupitelstvo města Frýdku – Místku kromě finančního a kontrolního výboru zřizuje **osadní výbory**. Jedná se o 5 osadních výborů:

- Chlebovice,
- Lískovec,
- Panské Nové Dvory,
- Skalice,
- Zelinkovice-Lysůvky.

Osadní výbor je kolektivním, iniciativním a poradním orgánem zastupitelstva města. Je oprávněn hájit zájmy občanů části města - osady, pro kterou je zřízen. Podporuje rozvoj osady a také plní kontrolní funkci zejména ve smyslu spravedlivého rozdělení finančních prostředků z rozpočtu obce ve vztahu k osadě. Osadou se rozumí každá část města, která tvoří samostatné katastrální území. Zastupitelstvo města může rozhodnout o zřízení osadního výboru i v případě, že není splněna podmínka samostatného katastrálního území. Osadní výbory jsou financovány z rozpočtu města.

Osadní výbor má minimálně tři členy. Jeho složení a počet určí po projednání zastupitelstvo města. Členy osadního výboru mohou být občané města, kteří jsou občany ČR, dovršili věku 18 let a jsou přihlášení k trvalému pobytu na území osady, pro kterou je osadní výbor zřízen. Předseda osadního výboru je volen zastupitelstvem města z řad členů výboru.

Výbor se schází dle potřeby zpravidla jednou měsíčně. Osadní výbor jedná prostřednictvím svého předsedy. Požádá-li předseda na zasedání zastupitelstva města o slovo, musí mu být uděleno v souladu s Jednacím řádem zastupitelstva města.

Osadnímu výboru přísluší především právo:

- předkládat zastupitelstvu města, radě města a výborům návrhy týkající se rozvoje osady a rozpočtu města,
- vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu a radě města k rozhodnutí, pokud se týkají osady,
- vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany osady orgánům města,

- právo na včasné oznámení o konání zasedání zastupitelstva města, včetně jednotlivých bodů zařazených na pořad k projednání,
- navrhopvat na pořad jednání zastupitelstva města své návrhy týkající se osady,
- zastupovat jednotlivá občanská sdružení působící na území osady v případě, že o to občanské sdružení požádá (např. Sokol, Sbor dobrovolných hasičů, apod.).⁹⁷

Osadní výbor je povinen obzvláště:

- seznamovat občany s činností městského úřadu, s přijatými usneseními zastupitelstva a rady města, týkajícími se dané osady,
- organizovat na vyžádání rady města pomoc a iniciativu občanů při řešení veřejných záležitostí,
- napomáhat při kontrole plnění obecně závazných vyhlášek a dalších opatření, stanovených zastupitelstvem města, zjištěné nedostatky oznamovat kompetentním orgánům a kontrolovat realizaci nápravných opatření,
- plnit úkoly uložené formou usnesení rady města a zastupitelstva města, týkající se osady,
- upozorňovat příslušné odbory městského úřadu na činnosti ohrožující životní prostředí,
- upozorňovat příslušné odbory městského úřadu na závady a nedostatky v osadě, případně po dohodě je přímo hlásit jednotlivým institucím,
- zabezpečovat přípravu a průběh případného místního referenda,
- pořizovat zápisy ze svých jednání, zápis musí obsahovat jména přítomných členů výboru na jednání, stručný záznam projednávaných záležitostí, datum a podpis předsedy výboru,
- zápis z jednání osadního výboru doručit odboru kancelář starosty do čtrnácti dnů ode dne jednání osadního výboru.⁹⁸

⁹⁷ Zásady pro zřizování a financování osadních výborů v částech města Frýdku-Místku dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek.

⁹⁸ Dto.

3.4.2 Rada města

Rada města je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu města. Počet členů je vždy lichý. Schůze rady jsou pořádány dle potřeby členů rady. Tyto schůze jsou neveřejné.

Zastupitelstvo města zvolilo na svém ustavujícím zasedání dne 29.11.2010 11 členů rady města, kterou tvoří pan primátor, 4 náměstci primátora a 6 členů z řad členů zastupitelstva města. Oproti minulému volebnímu období se zvýšil počet členů rady města z 9 na 11.

3.4.2.1 Komise rady města

Rada obce může také zřídit své orgány, které mají úlohu poradní a iniciativní. Tyto orgány rady obce jsou nazývány komisemi. Zákon nestanovuje podrobnosti o struktuře komisí. Komise jsou ze své činnosti odpovědný radě obce a ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídají starostovi. Komise mohou být též výkonným orgánem, pokud jim byl svěřen výkon přenesené působnosti obce.⁹⁹

Rada statutárního města Frýdek – Místek zřizuje tyto komise:

- Komise pro dopravu, bezpečnost a prevenci kriminality,
- Komise pro občanské záležitosti,
- Majetková komise,
- Komise sociální a zdravotní,
- Komise kulturní,
- Komise sportovní,
- Komise investiční, územního plánování a životního prostředí,
- Komise pro výchovu a vzdělávání.

3.4.3 Primátor

Volba primátora statutárního města Frýdek–Místek proběhla na ustanovujícím zasedání zastupitelstva města dne 29. listopadu 2010. V souladu s volebním řádem zastupitelstva města Frýdek-Místek způsob volby primátora proběhl veřejně (aklamací). Zastupitelstvo města

⁹⁹ § 122 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

zvolilo na volební období 2010 – 2014 primátorem města Mgr. Petra Cvika. Ten nahradil dosavadní primátorku Evu Richtarovou. Mgr. Petr Cvik se stal teprve druhým primátorem v historii města. Dále byli jmenováni čtyři náměstci primátora - Ing. D. Hrabec, L. Koval, Mgr. M. Novák, Mgr. M. Pobucký, DiS.¹⁰⁰

3.4.4 Magistrát

Magistrát města Frýdku-Místku je umístěn ve třech budovách v městské části Frýdek a jedna budova se nachází v části Místek. Magistrát města tvoří primátor, náměstci primátora, tajemník a zaměstnanci města zařazení do magistrátu města. Počet zaměstnanců statutárního města Frýdek-Místek v roce 2010 taktéž i v roce 2011 činil 353 pracovníků. Magistrát města Frýdku-Místku se dále člení na jednotlivé odbory a oddělení.¹⁰¹ V podmínkách Magistrátu města Frýdku-Místku se jedná o odbory:

- Odbor kancelář primátora,
- Odbor právní,
- Odbor vnitřních věcí,
- Odbor informačních technologií,
- Odbor investiční,
- Odbor územního rozvoje a stavebního řádu,
- Odbor správy obecního majetku,
- Živnostenský úřad,
- Odbor životního prostředí a zemědělství,
- Odbor dopravy a silničního hospodářství,
- Odbor školství, kultury, mládeže a tělovýchovy,
- Útvar kvality a auditu,
- Odbor sociální péče,
- Odbor sociálních služeb.

¹⁰⁰ Usnesení z ustavujícího zasedání ZMFM ze dne 29. 11. 2010. dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek.

¹⁰¹ Organizační struktura MMFM je uvedena v Příloze č. 5. V oblasti přenesené působnosti je město Frýdek-Místek odpovědné za výkon státní správy v činnostech, jejichž rozsah je vymezen zvláštními zákony. Řízení MMFM v přenesené působnosti je uvedeno v Příloze č. 6. Taktéž jsou v zákoně o obcích vymezeny kompetence v rámci samostatné působnosti. Blíže specifikuje řízení MMFM ve věcech příslušící samostatné působnosti Příloha č. 7.

V oblasti voleb plní a zajišťuje úkoly zejména **odbor vnitřních věcí**. Odbor vnitřních věcí má široký rozsah působnosti. Zabývá se vnitřní správou magistrátu, personální oblastí, rozpočtovou stránkou města, volbami, krizovým řízením a také požární ochranou. V jeho kompetenci je dále i finanční účtárna, matrika, evidence obyvatel, občanské průkazy, cestovní doklady a přestupky.

Odbor se člení na:

- oddělení matriky,
- oddělení evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů,
- oddělení přestupkové,
- oddělení vnitřní správy,
- oddělení personální,
- oddělení krizového řízení a požární ochrany.

Mezi úkoly v samostatné působnosti, které jsou odboru trvale svěřeny, náleží například:

- poskytuje informace podle § 14 zákona o obcích,
- zajišťuje materiálně technické vybavení potřebné pro činnost orgánů města a jeho obnovu s výjimkou výpočetní techniky, příslušného programového vybavení a potřebných informačních technologií,
- zajišťuje technickou správu majetku v užívání orgánů města, odpovídá za dodávky energií,
- zajišťuje doručování poštovních zásilek vyhotovených jednotlivými orgány města,
- zajišťuje úklid a ostrahu majetku v užívání orgánů města,
- zabezpečuje vedení komplexní mzdové a personální agendy pro zaměstnance města zařazené do magistrátu včetně zaměstnanců městské policie a pro uvolněné členy zastupitelstva města,
- zabezpečuje výplatu odměn a darů pro členy zastupitelstva města, členy výborů, komisí a pro občany města,
- provádí změny ve mzdové a personální agendě dle platných právních předpisů;
- zajišťuje všechny formy vzdělávání zaměstnanců (odborné způsobilosti, odborné kurzy, školení a semináře),
- zabezpečuje agendu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zajišťuje komplexní péči o zaměstnance dle kolektivní smlouvy,

- koordinuje činnost sborů dobrovolných hasičů na území města a zajišťuje jejich akceschopnost.

Odbor vnitřních věcí zabezpečuje také úkoly v přenesené působnosti příslušející magistrátu, pokud nebyly zákonem svěřeny zvláštnímu orgánu, a to například:

- plní úkoly stanovené na úseku matrik, státního občanství, evidence obyvatel, občanských průkazů, cestovních dokladů, přestupků,
- plní úkoly stanovené na úseku krizového řízení, požární ochrany, zajišťování obrany státu,
- plní úkoly stanovené na úseku voleb do Evropského parlamentu, voleb do Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu České republiky, voleb do Zastupitelstva Moravskoslezského kraje a voleb do Zastupitelstva města Frýdku-Místku;
- plní úkoly stanovené na úseku celostátních i místních referend;
- plní úkoly stanovené na úseku sčítání lidu, domů a bytů.

Dále tento odbor zabezpečuje nakládání s prostředky svěřenými rozpisem rozpočtu města na příslušný rok a pověřená osoba plní úkoly správce rozpočtu.¹⁰²

V rámci voleb plní **Městská policie Frýdek - Místek** vlastní úkoly. Strážníci kontrolují veřejný pořádek v okolí volebních místností po dobu jejich otevření. Zvýšené nasazení pokračuje i po jejich uzavření mezi prvním a druhým volebním dnem. Strážníci se zaměřují zejména na kontrolu uzamčení a neporušenosti pečeti na volebních místnostech. Městská policie Frýdek-Místek byla zřízena obecně závaznou vyhláškou č. 1/92, nyní je upravena obecně závaznou vyhláškou č. 3/2009. Podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších změn a doplňujících ustanovení, Městská policie Frýdek-Místek zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti města Frýdek-Místek a plní další úkoly, pokud tak stanoví tento nebo jiný zvláštní zákon.¹⁰³

¹⁰² Informace o odboru vnitřních věcí dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek.

¹⁰³ Informace o Městské policii dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek.

3.5 Rozpočet statutárního města Frýdek-Místek

Každá obec musí povinně každoročně sestavovat svůj **rozpočet**,¹⁰⁴ podle kterého hospodaří. Rozpočet obce je finančním plánem, který slouží k řízení financování činností obce. Hlavním úkolem obce je hospodaření s dostatečným množstvím finančních prostředků, které slouží k zajišťování jak vlastní činnosti obce, tak i těch činností, které na ni deleguje stát. Místní rozpočet představuje bilanci příjmů a výdajů obce v daném roce. V rozpočtu jsou zachyceny všechny finanční operace. Způsob třídění peněžních operací v rozpočtu upravuje rozpočtová skladba.

*„Rozpočtová skladba je základním třídícím standardem pro peněžní operace veřejných rozpočtů. Jednotným postupem podle tohoto klasifikačního předpisu je umožněno srovnatelné sledování příjmů, výdajů, salda hospodaření a jeho financování v soustavě veřejných rozpočtů České republiky.“*¹⁰⁵ Podoba **rozpočtové skladby** je dána vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v aktuálním znění. Umožňuje tak v praxi realizovat zásadu jednotnosti rozpočtů, jejich analyzování a srovnání. Rozpočtová skladba uplatňuje pro finanční operace veřejných rozpočtů čtyři základní hlediska třídění a to hlediska:

- odpovědnostní,
- druhové,
- odvětvové,
- konsolidační.

Odpovědnostní hledisko rozděluje odpovědnost správců za část státního rozpočtu, třídí tedy závazně příjmy, výdaje nebo i financující operace státního rozpočtu. U územních rozpočtů není toto hledisko povinně uplatňováno.¹⁰⁶

Druhové hledisko je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě. Třídí finanční operace na příjmy, výdaje a financování.

¹⁰⁴ Základním právním předpisem pro tvorbu, obsah a funkci rozpočtů obcí, dále pak rozpočtového výhledu, rozpočtového procesu a závěrečného účtu, je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

¹⁰⁵ ČEŠKOVÁ, M.; KINŠT, J. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. (2011, s. 9).

¹⁰⁶ Dtto. (2011, s. 56).

Druhové hledisko třídění používá celkově čtyřmístný kód. Nejpodrobnější hledisko v rámci tohoto třídění rozpočtové skladby představuje jednotlivé položky příjmů a výdajů (čtyřmístný kód), dále následuje podseskupení položek (třímístný kód), seskupení položek (dvoumístný kód) a třídy (jednomístný kód).

Příjmy představují veškeré nenávratné inkasované prostředky, avšak nezahrnují ty přijaté peněžní prostředky, kdy si rozpočet vypůjčuje peníze ke krytí svých výdajů. Příjmy lze dělit na dvě základní podskupiny. Jedná se o vlastní příjmy – běžné a kapitálové a přijaté dotace. V rámci druhového hlediska se příjmy klasifikují do následujících tříd:

- Třída 1. Daňové příjmy,
- Třída 2. Nedaňové příjmy,
- Třída 3. Kapitálové příjmy,
- Třída 4. Přijaté dotace.¹⁰⁷

Výdaje představují veškeré nenávratně poskytnuté prostředky. Nicméně nezahrnují ty peněžní prostředky, kdy platby jsou charakteru splátek půjček. Začlenění výdajů dle druhového hlediska je:

- Třída 5. Běžné výdaje,
- Třída 6. Kapitálové výdaje.

Financování zahrnuje kategorie peněžních operací, jež souvisejí s půjčením peněz a jejich následným splácením, půjčením peněz za účelem optimalizace likvidity, se změnou stavu peněžních prostředků na vlastních účtech nebo operace týkající se opravných položek.¹⁰⁸

Odvětvové hledisko vychází z účelů, na které se vynakládají finanční prostředky z rozpočtu. Využívá se také čtyřmístný kód, tzn. skupiny (jednomístný kód), které se dále dělí na oddíly (dvoumístný kód), pododdíly (třímístný kód) a paragrafy (čtyřmístný kód). V České republice se využívá následovné třídění:

- 1. Skupina: Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- 2. Skupina: Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- 3. Skupina: Služby pro obyvatelstvo,

¹⁰⁷ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. (2005, s. 116-117).

¹⁰⁸ ČEŠKOVÁ, M.; KINŠT, J. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. (2011, s. 24).

- 4. Skupina: Sociální věci a politika zaměstnanosti,
- 5. Skupina: Bezpečnost státu a právní ochrana,
- 6. Skupina: Všeobecná veřejná správa a služby.

Konsolidační hledisko je spojeno s tzv. konsolidací rozpočtu. Konsolidace umožňuje vyloučit vícenásobné operace vzniklé při evidenci hospodaření.

Rozpočet statutárního města Frýdek-Místek pro rok 2011 byl projednáván a přijat na 2. jednání zastupitelstva města konaném dne 16. 12. 2010. Zastupitelstvo města schválilo pro rok 2011 příjmy ve výši 1 063 724,00 tis. Kč, výdaje ve výši 1 076 786,00 tis. Kč a financování ve výši 13 062,00 tis. Kč. (viz Tab. 3. 3)

Tab. 3. 3 Závazné ukazatele schváleného rozpočtu města pro rok 2011 v tis. Kč.

	<i>Schválený rozpočet r. 2010</i>	<i>Rozpočet r. 2010 po 4 změně a RO RM č. 1 - 188</i>	<i>Schválený rozpočet r. 2011</i>
Příjmy (třída 1 - 4)			
Daňové příjmy (třída 1)	612 251,00	664 675,90	668 391,00
Nedaňové příjmy (třída 2)	148 193,00	175 911,76	165 882,00
Kapitálové příjmy (třída 3)	45 000,00	70 616,00	35 235,00
Přijaté transfery (třída 4)	168 691,00	507 743,83	194 216,00
Příjmy celkem (třída 1 - 4)	974 135,00	1 418 947,49	1 063 724,00
Financování - příjmy celkem (třída 8)	140 925,00	344 536,93	169 737,00
Celkem zdroje (příjmy + financování příjmy)	1 115 060,00	1 763 484,42	1 233 461,00
Výdaje celkem (třída 5 + 6)	1 080 829,00	1 703 717,98	1 076 786,00
Financování - výdaje celkem (třída 8)	34 231,00	59 766,44	156 675,00
Celkem potřeby (výdaje + financování výdaje)	1 115 060,00	1 763 484,42	1 233 461,00

Zdroj: Informace o rozpočtu a financích dostupné z oficiálních stránek statutárního města Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

4 EKONOMICKÉ ASPEKTY ORGANIZACE VOLEB V PODMÍNKÁCH STATUTÁRNÍHO MĚSTA FRÝDEK-MÍSTEK

Zabezpečení voleb je výkonem státní správy, proto musí jít o proces plně financovaný státem. Poskytovatelem dotace určené na úhradu nezbytných výdajů spojených s konáním voleb je Ministerstvo financí ČR, které určuje okruh uznatelných výdajů. Čerpání prostředků se řídí směrnicí Ministerstva financí ČR č.j. 124/1354/2002, kterou se upravuje postup obcí, krajů a okresních úřadů při financování voleb do zastupitelstev obcí, krajů a Parlamentu České republiky, ve znění směrnice Ministerstva financí ze dne 3. ledna 2003, č.j. 124/123 009/2002 a ve znění směrnice Ministerstva financí ze dne 26. června 2007, č.j.12/56 089/2007 – 124.¹⁰⁹ Finanční prostředky přijaté ze státního rozpočtu mohou být použity pouze na výdaje, které jsou uvedeny ve výše zmíněných směrnicích. Výdaje neuvedené ve směrnici mohou obce hradit ze svého rozpočtu nebo z příspěvku na výkon státní správy.

Podle Čl. 1 odst. 3 směrnice č.j. 124/1354/2002 mohou být výdaje na zajištění voleb uplatněny pouze v rozsahu nezbytně nutném pro organizačně – technické zabezpečení voleb. Za výdaje v rozsahu nezbytném pro zabezpečení voleb se pokládají zejména výdaje **na základní kancelářské potřeby** v přiměřeném množství (papír, psací pomůcky, pravítka, nůžky, sponky, desky na spisy apod.) **a poštovní poplatky**.

Součástí uznatelných výdajů jsou i náklady spojené s **instalací, provozem** a popřípadě **nájmem výpočetní i reprografické techniky**. Nelze však z těchto výdajů hradit náklady na pořízení nové výpočetní a reprografické techniky.¹¹⁰

Hrazené výdaje zahrnují také **dopravní výkony zabezpečované obcemi, kraji a okresními úřady, cestovní náhrady členů volebních komisí a dalších osob**, a to po dobu od zahájení činností spojených s volbami až do ukončení činnosti volebních komisí.¹¹¹

¹⁰⁹ Výklad k financování voleb do zastupitelstev obcí a Senátu Parlamentu České republiky dostupný z oficiálních stránek Moravskoslezského kraje.

¹¹⁰ Financování voleb (Postup obcí, okresních úřadů a krajů při financování voleb) dostupné z oficiálních stránek Deníku veřejné správy.

¹¹¹ Pracovní cestou není na mysli cesta z místa trvalého bydliště člena volební komise do místa jednání této komise a zpět.

Ze státního rozpočtu se také hradí **pronájem nebytových prostorů**¹¹² na dobu nezbytně nutnou pro činnost volebních komisí, pro jejich školení, ozvučení těchto prostorů, provoz audiovizuální techniky, účelné **a funkční vybavení volebních místností**¹¹³ včetně nutných výdajů na jejich úklid a technický provoz. Nelze však zde zařadit nákup nového vybavení. Obecně se tak Ministerstvo financí brání pořizování majetku, který by pak obec mohla využít i během roku.

Mezi další hrazené výdaje při volbách náleží **platy zaměstnanců přijatých na dobu určitou** nebo odměny osob vyplácené podle dohod o provedení práce uzavřených k zajištění přípravy a konání voleb včetně výdajů spojených se zdravotním a sociálním pojištěním.¹¹⁴

Součástí hrazených výdajů je i zajištění **distribuce hlasovacích lístků voličům** a to v částce 3,50 Kč na jednoho voliče. V případech, kdy distribuce hlasovacích lístků bude zajišťována prostřednictvím pošty, výdaje na poštovné jsou ve výši dohodnuté Ministerstvem vnitra s držitelem poštovní licence.

Ze státního rozpočtu se hradí i položka **občerstvení s výjimkou alkoholických nápojů**. Výdaje se stanoví ve výši dolní hranice sazby stravného podle předpisů o cestovních náhradách.¹¹⁵ Tyto výdaje se zahrnují dle platné rozpočtové skladby do položky 5175 - Pohoštění. Občerstvení lze také poskytnout formou stravenek.

Volební výdaje zahrnují rovněž **zvláštní odměny za výkon funkce člena volební komise**,¹¹⁶ veřejné zdravotní pojištění hrazené z těchto odměn obcemi, náhrady mezd a platů vyplácených členům volebních komisí zaměstnavatelem.

Výše odměn za výkon funkce člena okrskové volební komise¹¹⁷ **pro volby do zastupitelstev obcí a Senátu Parlamentu České republiky** konající se v roce 2010 byla následující:

¹¹² Nájemní smlouva nesmí být uzavřena mezi obcí jako pronajímatelem i nájemcem a mezi obcí a její zřízenou příspěvkovou organizací, pokud místnosti jsou v nemovitostech ve vlastnictví obce jako zřizovatele.

¹¹³ Vybavení volebních místností je uvedeno v §31 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

¹¹⁴ Do výdajů nelze zahrnout výdaje za zpracování mezd externí firmou.

¹¹⁵ Výdaje na občerstvení jsou limitovány hranicí stravného podle §176 Zákona č.262/2006 Sb., zákoník práce a prováděcí vyhlášky č. 462/2009 Sb. Z toho vyplývá, že výdaj na občerstvení může činit nejvýše 61 Kč, v případě činnosti, která přesáhne 4 hodiny a nepřekročí 12 hodin.

¹¹⁶ Zvláštní odměny za výkon funkce člena volební komise jsou dány vyhláškou č. 59/2002 Sb. o provedení zákona č. 491/2001 Sb.

- **Volby pouze do zastupitelstva obce:**
 - předseda OVK 1 600,- Kč,
 - zapisovatel OVK 1 500,- Kč,
 - člen OVK 1 300,- Kč.
- **Společné volby do 1/3 Senátu PČR a zastupitelstva** (výše odměn se zvyšuje o 400 Kč):
 - předseda OVK 2 000,- Kč,
 - zapisovatel OVK 1 900,- Kč,
 - člen OVK 1 700,- Kč.
- **Druhé kolo voleb do Senátu PČR pro společné volby do 1/3 Senátu PČR a zastupitelstva obce** (výše odměn se zvyšuje se o 200 Kč):
 - předseda OVK 2 200,- Kč,
 - zapisovatel OVK 2 100,- Kč,
 - člen OVK 1 900,- Kč.¹¹⁸

Výdaje obcí, krajů a volebních komisí spojené s přípravou a konáním voleb se hradí z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu České republiky na příslušný rok. Účelová dotace na výdaje spojená s volbami se poskytuje krajům a jejich prostřednictvím obcím.

Účelová dotace přijatá obcí a krajem se zařazuje podle platné rozpočtové skladby na **položku 4111 - Neinvestiční přijaté dotace z Všeobecné pokladní správy státního rozpočtu České republiky**¹¹⁹ s příslušným účelovým znakem.

Obce a kraje zajistí sledování čerpání účelové dotace na volby pomocí **účelových znaků**, které umožní oddělené vyúčtování skutečných výdajů na volby od ostatních běžných výdajů.

¹¹⁷ Členovi okrskové volební komise, který není v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší podle § 62 zákona o volbách do zastupitelstev obcí a § 1 odst. 2 vyhlášky kromě zvláštní odměny, také paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise ve výši 43 Kč za hodinu, nejvýše však 340 Kč za jeden den.

¹¹⁸ Postavení okrskových volebních komisí ve volbách do zastupitelstev obcí a do Senátu Parlamentu České republiky v roce 2010 odměňování a nároky členů okrskových volebních komisí dostupné z oficiálních stránek Ministerstva vnitra České republiky.

¹¹⁹ Položka 4111 zahrnuje dotace přijaté z kapitoly 398 – Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu, která je ve správě Ministerstva financí, vyjma dotací přijatých územními orgány v rámci tzv. souhrnného finančního vztahu, tj. vymezené exaktně zákonem o státním rozpočtu. Nepatří sem dotace přijaté od orgánů státní správy, např. ministerstev zemědělství, životního prostředí, kultury, pro místní rozvoj, ani např. dotace přijímané od úřadů práce v rámci tzv. aktivní politiky zaměstnanosti. (SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2010: rozpočet a účetnictví státu*. (2010, s. 56)).

V rozpočtu a v účetnictví obce jsou finanční prostředky určené na financování voleb označeny způsobem uvedeným v Tab. 4. 1.

Tab. 4. 1 Sledování výdajů spojených s přípravou a konáním voleb

Typ voleb	Paragraf	Účelový znak
do zastupitelstev obcí	6115 - Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	98074
do zastupitelstev krajů	6115 - Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	98135
do Parlamentu České republiky	6114 - Volby do Parlamentu České republiky	98071
společných voleb do zastupitelstev obcí a Parlamentu České republiky	6115 - Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	98187
společných voleb do zastupitelstev krajů a Parlamentu České republiky	6115 - Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	98193

Zdroj: Směrnice Ministerstva financí č. 124/1354/2002. Vlastní zpracování.

Kraje předloží Ministerstvu financí do 60 dnů od vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí předběžné vyúčtování výdajů spojených s volbami. Údaje o čerpání dotace v rámci předběžného vyúčtování jsou jen předběžné, v některých případech se může jednat i o údaje odhadované, a proto mohou být odlišné od údajů, které se předkládají v rámci konečného vyúčtování dotace. Tyto předběžné údaje slouží jako podklad pro rozpočtování očekávaných výdajů ze státního rozpočtu, tedy, kolik finančních prostředků bude nutno ještě vydat ze státního rozpočtu na výdaje spojené s volbami. Konečné vyúčtování se provádí v souladu s vyhláškou k finančnímu vypořádání č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem. Pokyny k finančnímu vypořádání této dotace obdrží obce po skončení roku 2010.¹²⁰ Nevyčerpané finanční prostředky účelové dotace na financování výdajů spojených s volbami se vrací až po skončení roku v rámci finančního vypořádání. V rámci finančního vypořádání jsou rovněž řešeny případné doplatky těm obcím, jejichž výdaje na financování voleb byly vyšší než přidělená dotace.

¹²⁰ Výklad k financování voleb do zastupitelstev obcí a Senátu Parlamentu České republiky dostupný z oficiálních stránek Moravskoslezského kraje.

4.1 Financování voleb v rámci rozpočtu statutárního města Frýdek-Místek

Dle platné rozpočtové skladby byly výdaje související s konáním voleb do zastupitelstva města Frýdek-Místek, uskutečněné ve dnech 15. a 16. října 2010, zaznamenávány na paragraf 6115 pod účelový znak 98187.¹²¹ Jednotlivé položky výdajů, které byly vynaloženy na realizaci voleb do zastupitelstva města, jsou blíže charakterizovány v následujícím textu.

Ve statutárním městě Frýdek – Místek byly **nejvyšší výdaje** spojené se zabezpečením voleb do zastupitelstev obcí v roce 2010 zachyceny pod položkou **5021**, která zahrnuje **ostatní osobní výdaje**. V tomto konkrétním případě se jednalo především o výdaje na odměny členům okrskových volebních komisí a distribuci hlasovacích lístků. Distribuce hlasovacích lístků při volbách je zajišťována prostřednictvím zapisovatelů volebních komisí.¹²² Těmto zapisovatelům náležela náhrada 3,50 Kč za každý volební lístek dle počtu voličů v jejich obvodu. Celkový počet členů okrskových volebních komisí v 57 okrscích byl 500. Náklady na odměny členů okrskových komisí činily souhrnně dle vyhlášky o provedení některých ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí 678 500 Kč. Ostatní osobní výdaje představovaly tedy v roce 2010 dle předběžného vyúčtování finanční částku v celkové výši **738 857 Kč**.

Dle druhového třídění rozpočtové skladby tvořila položka **5164**, neboli **pronájem**, druhou nejvyšší položku v rámci zajištění voleb do zastupitelstva statutárního města Frýdek-Místek. V této položce jsou zahrnuty výdaje spojené s pronájmem volebních místností a počítačového vybavení. Celková částka této položky se rovnala **463 048 Kč**.

Ve statutárním městě Frýdek-Místek probíhají volby v 57 okrscích a tedy existuje pro účely voleb 57 sídel volebních okrsků. Z toho město uzavřelo smlouvu o pronájmu nebytových prostor pro účely voleb s celkem 15 subjekty¹²³ - Restaurace „U MÁMY“, Gymnázium

¹²¹ I když účelový znak představuje společné volby do zastupitelstev obcí a Parlamentu ČR, ve statutárním městě Frýdek-Místek se konaly pouze volby do zastupitelstev obce. Avšak volby do Senátu Parlamentu ČR se konaly v některých obcích příslušícím do volebního obvodu 73 – Frýdek-Místek. Nicméně město Frýdek-Místek nemělo žádné související výdaje s volbami do Senátu Parlamentu ČR.

¹²² Tisk hlasovacích lístků je v kompetenci Ministerstva vnitra, proto náklady spojené s tiskem nejsou součástí výdajů rozpočtu obce.

¹²³ Ostatní sídla volebních okrsků byla zřízena v subjektech, které vlastní město nebo které náleží příspěvkovým organizacím, jejichž zřizovatelem je statutární město Frýdek-Místek. Jelikož nemůže být uzavřena nájemní smlouva mezi obcí jako pronajímatelem i nájemcem, nelze považovat tento výdaj za uznatelný. Seznam volebních místností je uveden v Příloze č. 8.

a střední odborná škola, Střední škola gastronomie a služeb, Soukromá střední škola Frýdek-Místek, s.r.o., Kulturní dům Válcoven plechu, Střední škola strojírenská a dopravní, AUTOSALON Frýdek-Místek, s.r.o., Gymnázium Petra Bezruče, PrimMat – Soukromá střední škola podnikatelská Frýdek-Místek, s.r.o., Ministerstvo zemědělství ČR, Restaurace REST-GRIL „U Janka“, Střední průmyslová škola, Střední škola a základní škola, Obchodní akademie, Střední škola elektrostavební a dřevozpracující. Výdaje spojené s pronájmem těchto nebytových prostor v rámci voleb dle předběžného vyúčtování představovaly 161 128 Kč.

Na položku 5164 se dále zaznamenávají výdaje související s technickým zabezpečením voleb. Pro organizaci voleb do zastupitelstva města Frýdek-Místek bylo nutné zajistit dohromady 68 počítačových sestav. 57 počítačových sestav bylo umístěno v sídlech volebních okrsků a zbylých 11 v Magistrátu města Frýdek-Místek. Najatá firma kromě smluvené minimální konfigurace počítačových sestav zajišťovala i instalaci spojenou s počítačovými sestavami, viz Příloha č. 9. Ve sjednané smlouvě mezi firmou a městem byla stanovena celková nabídková cena počítačových sestav na částku 301 920 Kč.

Zdravotní pojištění odváděné statutárním městem tvoří třetí největší výdaj související s konáním voleb do zastupitelstev obcí. Na rozdíl od výše uvedených výdajů je tato částka již poměrně nižší. Toto pojištění představovalo v roce 2010 vynaložení peněžních prostředků v celkové hodnotě **61 007 Kč** a bylo zaznamenáno v rámci rozpočtu města **na položku 5021**.

Položka 5175 představuje výdaje vztahující se ke **stravování**. Nárok na stravné náležel všem, kteří zabezpečovali práce spojené s přípravou a konáním voleb do zastupitelstva města Frýdek-Místek dle podmínek stanovených ve Směrnici Ministerstva financí, kterou se upravuje financování voleb. Při konání voleb byla využita možnost poskytovat občerstvení formou stravenek. Každé osoba splňující předpoklad daný Směrnicí získala stravenku v hodnotě 61 Kč na jeden den. Tato položka činila v rámci voleb výdaj v souhrnné výši **60 939 Kč**.

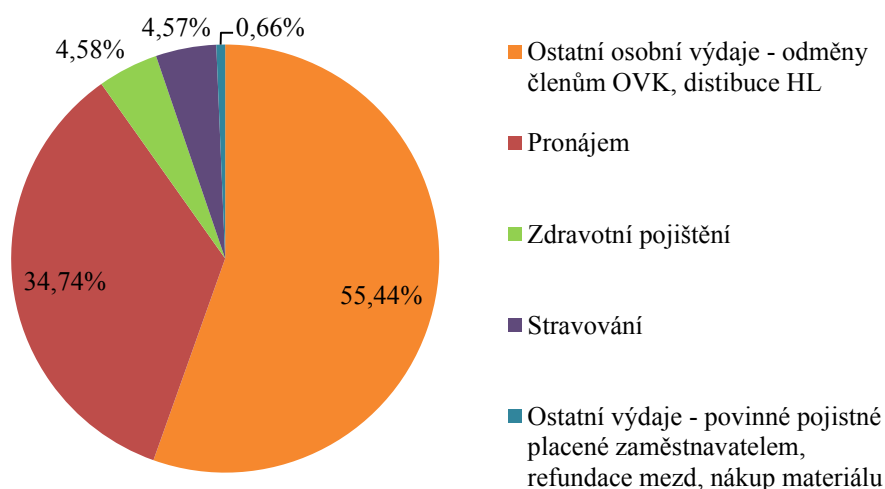
K nejnižším výdajům, které jsou vynakládány na organizaci voleb, patří **ostatní platy**, zahrnující refundaci mezd, a **povinné pojistné placené zaměstnavatelem**.¹²⁴ V rámci

¹²⁴ V tomto případě je za zaměstnavatele považováno město Frýdek-Místek.

refundace mezd bylo zaplacenno **3 114 Kč**. Tento výdaj se zaznamenává na položku **5019**. Povinné pojistné placené zaměstnavatelem představuje nejnižší výdaj spojený s volbami a to v částce **598 Kč**, který se zapisuje na položku **5039**.

Celkově byly na zajištění voleb do zastupitelstva města v roce 2010 vydány finanční prostředky v částce **1 332 710 Kč** dle předběžného vyúčtování, které zaslalo na konci listopadu statutární město Frýdek-Místek Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje. Obr. 4.1 vyjadřuje podíl jednotlivých výdajů na celkových výdajích.

Obr. 4. 1 Podíl jednotlivých výdajů na volby do zastupitelstva obce v roce 2010

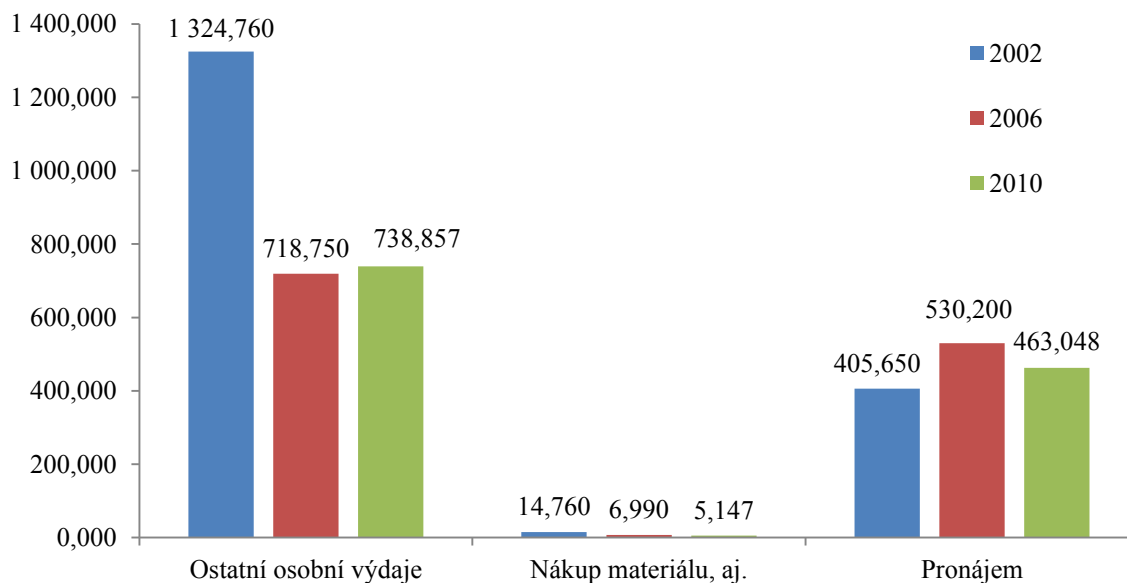
Zdroj: Interní materiály Magistrátu Frýdek – Místek. Vlastní zpracování.

4.1.1 Porovnání výdajů na volby v letech 2002, 2006 a 2010

Srovnávat jednotlivé výdaje, které byly vynaloženy na zabezpečení voleb do zastupitelstva města Frýdek-Místek v letech 2002, 2006 a 2010 je poměrně složité, jelikož v každém z uvedených let byla jiná rozpočtová skladba a tedy se lišily i jednotlivé položky výdajů. Nicméně struktura volebních výdajů je stále stejná a lze najít rovněž shodné položky, které přesně odpovídají svým významem stejnému účelu využití peněžních prostředků ve sledovaných letech 2002, 2006 a 2010.¹²⁵ Jedná se zejména o výdaje na nájem, nákup materiálu a ostatní osobní výdaje, jak popisuje následující Obr. 4. 2.

¹²⁵ Jednotlivé výdaje na konání voleb do zastupitelstva města v letech 2002, 2006 a 2010 popisuje Příloha č. 10.

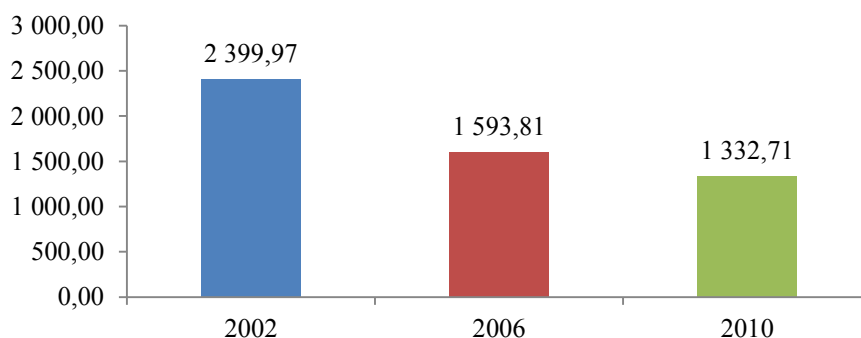
Obr. 4. 2 Vybrané položky výdajů související s konáním voleb v letech 2010, 2006, 2002 v tis. Kč

Zdroj: Interní materiály Magistrátu Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

Z Obr. 4. 2 lze odvodit, že jednotlivé výdaje se v čase příliš nemění. Ačkoliv můžeme zaznamenat jistý pokles oproti výdajům vynaložených na zajištění voleb do zastupitelstva města v roce 2002 a v ostatních následujících letech, důvodem je ovšem skutečnost, že **v roce 2002 se konaly společné volby do zastupitelstva města a do 1/3 Senátu Parlamentu České republiky**. Výdaje se tak souhrnně zapisovaly pod paragraf 6115 a účelový znak 98187, nerozlišovaly se tedy výdaje související s konáním voleb do zastupitelstva města a zvláště výdaje související s konáním voleb do Senátu. Z tohoto důvodu byly v roce 2002 vynaloženy větší finanční prostředky na zajištění voleb. Dle Obr. 4. 3 je možno zhodnotit celkový vývoj výdajů týkající se zabezpečení organizace voleb v podmínkách statutárního města během let 2002, 2006 a 2010.

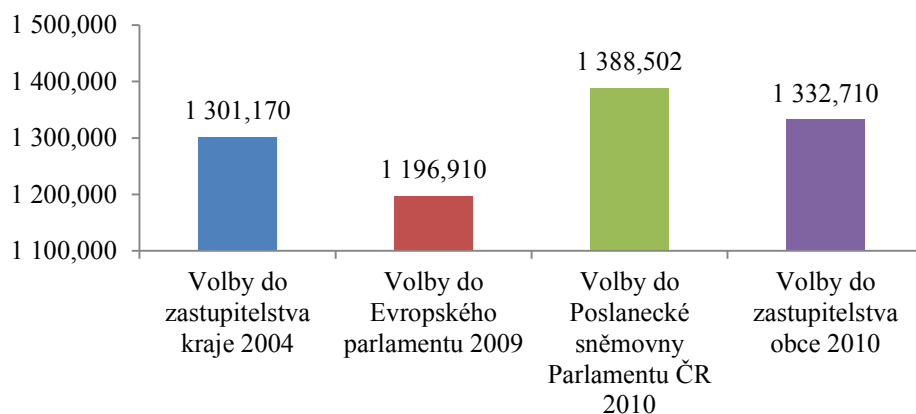
Obr. 4. 3 Celkové výdaje na zajištění voleb do zastupitelstva města F-M v letech 2002, 2006 a 2010 v tis. Kč

Zdroj: Interní materiály Magistrátu Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

Kromě zmíněných voleb do zastupitelstva obce se ve statutárním městě Frýdek-Místek dále uskutečňují volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Senátu Parlamentu ČR, zastupitelstva krajů a Evropského parlamentu. Celkové výdaje spjaté s organizací a realizací těchto druhů voleb lze vidět v nadcházejícím Obr. 4. 4.¹²⁶ Pro srovnání jsou v grafu uvedeny i celkové peněžní prostředky vynaložené na konání voleb do zastupitelstva města v roce 2010.

Obr. 4. 4 Celkové výdaje související s konáním jednotlivých typů voleb v tis. Kč

Zdroj: Interní materiály Magistrátu Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

Dle uvedených informací lze odvodit, že na zabezpečení jakéhokoliv typu voleb jsou vynakládány finanční prostředky ve výši cca 1 300 000 Kč. K jediné výjimce patří volby do Evropského parlamentu, které se uskutečnily v roce 2009 již podruhé. Výdaje související s volbami do Evropského parlamentu dosahovaly přibližně 1 197 000 Kč. Vynaložené finanční prostředky tedy činily o cca 100 000 Kč méně než na ostatní volby, avšak jak lze vidět rozdíl mezi výdaji na jednotlivé volby není nijak výrazný. Volby do Evropského parlamentu se poprvé uskutečnily v České republice v roce 2004. Tehdy výdaje na zabezpečení konání těchto voleb činily 1 356 310 Kč.¹²⁷ Lze tudíž předpokládat, že ani výdaje na volby do Evropského parlamentu nejsou nikterak významně odlišné od výdajů souvisejících s ostatními volbami.

Vzhledem ke skutečnosti, že volby do 1/3 Senátu Parlamentu ČR se uskutečnily vždy společně s volbami do zastupitelstva obce či kraje, nejsou údaje o výši výdajů, vztahujících se k organizaci těchto voleb, zahrnuty ve výše uvedeném srovnání jednotlivých výdajů na určité typy voleb. Jak již bylo uvedeno, takto společně konané volby se zapisují pod stejný paragraf a účelový znak a nelze tedy jednotlivé výdaje oddělit.

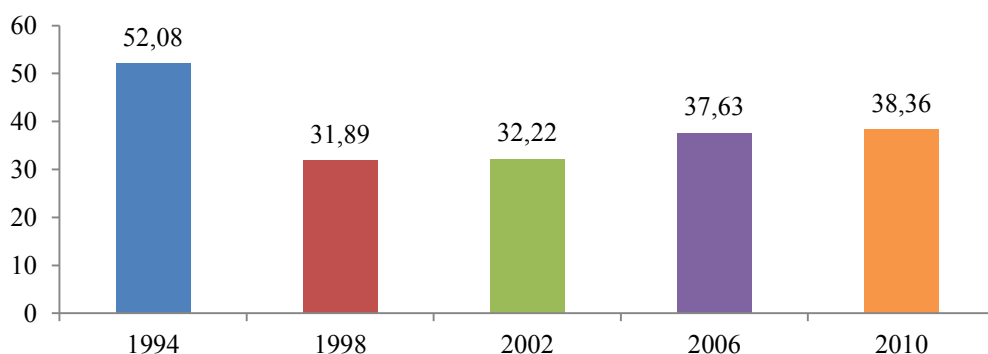
¹²⁶ Jednotlivé výdaje na zajištění různých typů voleb jsou uvedeny v Příloze č. 11.

¹²⁷ ARISweb dostupný z oficiálních stránek Ministerstva financí ČR

4.1.2 Volební účast v letech 2002, 2006 a 2010

S volbami je úzce spjata **volební účast**. Volební účast popisuje procentní podíl voličů, kteří si vyzvedli úřední obálku v příslušících volebních okrscích pro odevzdání svého hlasu, ke všem občanům disponujícím volebním právem. Jednotlivé hlasovací lístky, pomocí nichž voliči volí, jsou voličům distribuovány nejpozději 3 dny před konáním voleb prostřednictvím zapisovatelů volební komise. Tato organizace voleb je spojena s určitými výdaji, které byly popsány v předcházejícím textu. Z tohoto důvodu je zajímavé identifikovat účelnost využití finančních prostředků na zajištění voleb dle účasti voličů v jednotlivých volbách, především tedy ve volbách do zastupitelstva města, na které se bakalářská práce orientuje. V následujícím Obr. 4. 6 je zobrazena souhrnná volební účast voličů ve volbách do zastupitelstva města Frýdek-Místek v jednotlivých letech.

Obr. 4. 5 Volební účast ve volbách do zastupitelstva města v %

Zdroj: Informace o volbách dostupné z oficiálních stránek ČSÚ. Vlastní zpracování.

Volební účast ve městě se pohybuje kolem 30 až 38 %. Pouze v roce 1994, kdy se konaly první volby do zastupitelstev obcí, byla volební účast více než nadpoloviční. Průměrná volební účast v České republice ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2010 dosahovala 48,5 %. Volební účast ve statutárním městě Frýdek-Místek je tedy podprůměrná, o více než 10 p. b. nižší. Zásadním způsobem ovlivňuje volební účast typ voleb. Občané nepřikládají volbám do zastupitelstva obce příliš velkou důležitost. Nejvyšší volební účast je ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. V roce 2010 dosahovala účast občanů ve volbách do Parlamentu ve statutárním městě Frýdek-Místek 57,90 %. Ze zjištěných údajů lze předpokládat, že se občané především ztotožňují se svým státem. Z tohoto důvodu je větší účast ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu, která představuje jeho zákonodárnou moc. Účast ve volbách do zastupitelstva města takové úrovně sice nedosahuje, ale přece jen je výrazně vyšší než v ostatních typech voleb – volby do Senátu, krajských zastupitelstev a Evropského Parlamentu.

5 ZÁVĚR

Předmětem bakalářské práce byla problematika organizace voleb v podmínkách statutárního města, která je konkrétně přiblížena na příkladu statutárního města Frýdek-Místek. Cílem bakalářské práce, který byl vyjádřen v úvodu, bylo charakterizovat organizaci komunálních voleb v letech 2002, 2006 a 2010 a jejich ekonomickou stránku na úrovni statutárního města Frýdek-Místek.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol, včetně úvodu a závěru, které svým zaměřením směřovaly k naplnění uvedeného cíle.

Druhá kapitola řešila problematiku obsazování funkčních míst ve veřejné správě. Nejprve byl definován pojem veřejná správa. Veřejná správa je chápána jako správa veřejných záležitostí ve veřejném zájmu a subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako právem uloženou povinnost. V systému České republiky je veřejná správa organizována jako státní správa a samospráva. Samospráva je podstatnou součástí demokratického právního státu. Je vykonávána vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a vlastními prostředky. Samospráva se dělí na územní samosprávu a zájmovou samosprávu. Dále byl v této kapitole vymezen pojem funkční místo. Tento pojem představuje funkci, jež je časově omezena funkčním obdobím a která se obsazuje jmenováním nebo přímou či nepřímou volbou. Volební systém představuje souhrn všech jednotlivců a institucí, které se účastní voleb. V podmínkách České republiky se uskutečňují volby do Poslanecké sněmovny, do Senátu, do zastupitelstev krajů, do zastupitelstev obcí a do Evropského parlamentu. Poslední část této kapitoly se zabývala výkonem veřejné funkce na příkladu člena zastupitelstva obce a způsoby jeho odměňování. Za výkon veřejné funkce přísluší členu zastupitelstva odměna. Odměňování se řídí zákonem o obcích a nařízením vlády o odměnách za výkon funkce členů zastupitelstev.

Třetí kapitola se věnuje charakteristice statutárního města Frýdek-Místek. Dvouměstí nemá dlouhou historii, vzniklo až v první polovině 20. století spojením dvou samostatných sídel. Dne 1. července 2006 byl Frýdek-Místek vyhlášen statutárním městem a zařadil se tak mezi skupinu ostatních statutárních měst. Frýdek-Místek je dále okresním městem, obcí s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem. Statutární město Frýdek-Místek má

7 katastrálních a 7 městských částí. Rozloha města je 5 161 ha a počet obyvatel se blíží 60 000. K orgánům statutárního města Frýdek-Místek náleží zastupitelstvo města, rada města, primátor a magistrát města. Zastupitelstvo města Frýdek-Místek tvoří 43 členů, kteří byli zvoleni v přímých volbách občany města v říjnu 2010. Radu města tvoří 11 členů. Magistrát města Frýdku-Místku se člení na jednotlivé odbory a oddělení. V oblasti voleb plní a zajišťuje úkoly zejména odbor vnitřních věcí. Město se při sestavování rozpočtu a hospodaření s finančními prostředky řídí zákonem o obcích, zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a dalšími předpisy.

Čtvrtá kapitola řeší konkrétní ekonomické aspekty organizace voleb v podmínkách statutárního města Frýdek-Místek s bližším zaměřením na výdaje související se zabezpečením voleb do zastupitelstva obce. Zabezpečení voleb je výkon státní správy. Z tohoto důvodu se musí jednat o proces plně financovaný státem. Poskytovatelem dotace na úhradu nezbytných výdajů spojených s konáním voleb je Ministerstvo financí České republiky. Ministerstvo financí ČR také určuje okruh uznatelných výdajů. Čerpání prostředků se řídí směrnicí o postupu obcí, krajů a okresních úřadů při financování voleb do zastupitelstev obcí, krajů a Parlamentu České republiky, kterou vydalo Ministerstvo financí. Dle této směrnice mohou být výdaje na zajištění voleb uplatněny pouze v rozsahu nezbytně nutném pro organizačně technické zabezpečení voleb. Jedná se například o výdaje na základní kancelářské potřeby, instalaci, provoz a nájem výpočetní techniky, pronájem nebytových prostor, platy zaměstnanců, distribuci hlasovacích lístků, stravování, zvláštní odměny za výkon funkce člena volební komise, apod.

Výdaje spojené s přípravou konáním voleb se hradí obcím z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Účelová dotace na výdaje spojené s volbami se poskytuje krajům a jejich prostřednictvím obcím. Obce a kraje zařazují takto poskytnutou účelovou dotaci dle platné rozpočtové skladby na položku 4111 – Neinvestiční přijaté dotace z Všeobecné pokladní správy státního rozpočtu České republiky s příslušným účelovým znakem.

V rozpočtu obce a kraje se zajistí sledování čerpání účelové dotace na volby prostřednictvím paragrafů dle platné rozpočtové skladby a účelových znaků, které umožňují oddělené vyúčtování skutečných výdajů na volby od ostatních běžných výdajů.

Dle platné rozpočtové skladby byly výdaje související s konáním voleb do zastupitelstva města Frýdek-Místek, uskutečněné ve dnech 15. a 16. října 2010, zaznamenávány na paragraf 6115 pod účelový znak 98187. Ve statutárním městě Frýdek-Místek byly nejvyššími výdaji spojenými se zabezpečením voleb do zastupitelstev obcí v roce 2010 ostatní osobní výdaje, které představují odměny členům okrskových volebních komisí a distribuci hlasovacích lístků. Dle předběžného vyúčtování činily ostatní osobní výdaje finanční částku v celkové výši 738 857 Kč. Druhou nejvyšší položku tvořil pronájem v celkové výši 463 048 Kč. K nejnižším výdajům, které jsou vynakládány na organizaci voleb do zastupitelstva města, patří ostatní platy, zahrnující refundaci mezd, a povinné pojistné placené zaměstnavatelem. Tyto dva výdaje činily souhrnně 3 712 Kč v roce 2010. Celkově byly na zajištění voleb vydány finanční prostředky v částce 1 332 710 Kč dle předběžného vyúčtování. Vývoj výdajů týkající se zabezpečení organizace voleb do zastupitelstva města v podmínkách Frýdku-Místku ve srovnávaných letech 2002, 2006 a 2010 není nikterak významný. Jednotlivé výdaje se v čase příliš nemění. Ačkoliv lze zaznamenat určitý pokles vynaložených výdajů na organizaci voleb mezi rokem 2002 a následujícími lety. Důvodem je ovšem skutečnost, že v roce 2002 se konaly společné volby do zastupitelstva města a do 1/3 Senátu Parlamentu České republiky. Na zajištění voleb do zastupitelstva města jsou tedy vynakládány prostředky ve výši cca 1 400 000 Kč. Na konání ostatních typů voleb, které jsou také organizovány v rámci statutárního města Frýdek-Místek, jsou taktéž vydávány finanční prostředky ve výši cca 1 300 000 Kč.

Výše celkových výdajů na jednoho voliče do zastupitelstva města v roce 2002 činila cca 50 Kč, v roce 2006 pouhých cca 33 Kč a v roce 2010 cca 27 Kč. Vezme-li se v úvahu volební účast a přepočtou-li se tyto celkové výdaje na jednoho voliče, který se dostavil k volbám, získají se zcela jiné údaje. Pak by připadalo na jednoho voliče v roce 2002 cca 155 Kč, v roce 2006 cca 88 Kč a v roce 2010 cca 72 Kč. Z tohoto pohledu lze identifikovat snižující se efektivnost voleb ve vztahu ke stále se snižující volební účasti.

Dle uvedených informací lze obecně říci, že na zajištění organizace a konání jakéhokoliv typu voleb jsou vynakládány obdobné výše finančních prostředků. Nelze předpokládat, že v budoucnu by se výdaje měly navyšovat, jelikož struktura volebních výdajů je stále stejná a není žádným způsobem výrazně ovlivňována.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

- [1] ANTOŠ, M. *Principy voleb v České republice*. 1. vyd. Praha: Linde, 2008. 191 s. ISBN 978-80-7201-734-8.
- [2] BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
- [3] CABADA, L.; KUBÁT, M. *Úvod do studia politické vědy*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. 455 s. ISBN 978-80-7380-076-5.
- [4] ČEBIŠOVÁ, T. a kol. *Obec: postavení, správa, činnost*. 1. vyd. Praha: ISV, 1996. 387 s. ISBN 80-85866-19-6.
- [5] ČECHÁK, V. *Vývoj veřejné správy v Československu a České republice (1945-2004)*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2004. 264 s. ISBN 80-86754-22-7.
- [6] ČEŠKOVÁ, M.; KINŠT, J. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. vyd. Olomouc: Anag, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9.
- [7] ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.
- [8] EXNER, J. *Obce, města, městské části: O místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. 1. vyd. Praha: Libri, 2004. 408 s. ISBN 80-7277-289-9.
- [9] HALÁSEK, D. : *Veřejná ekonomika*. 2. vyd. Opava: Optys, 2007. 208 s. ISBN 80-85819-60-0.
- [10] HAMERNÍKOVÁ, B.; MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- [11] HENDRYCH, D. *Správní věda – Teorie veřejné správy*. 3.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 232 s. ISBN: 978-80-7357-458-1.
- [12] HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 861 s. ISBN 80-7179-442-2.
- [13] CHYTILEK, R.; ŠEDO, J.; LEBEDA T. ; ČALOUD, D. *Volební systémy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009, 376 s. ISBN 978-80-7367-548-6.
- [14] KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. 1. vyd. Praha: Radix, 1998. 273 s. ISBN 80-86031-13-6.

- [15] KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2007. 396 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
- [16] KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 481 s. ISBN 80-86946-01-0.
- [17] MATES, P. *Kapitoly z historie veřejné správy v letech 1848-1989*. 1. vyd. Praha: Ediční oddělení VŠE, 1996. 66 s. ISBN 80-7079-846-7.
- [18] PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 3. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. 528 s. ISBN 80-7357-049-1.
- [19] PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1.
- [20] PETER, V. *Pozdrav z Frýdecko – Místecka*. 2. vyd. Frýdek – Místek: T. I. M. E., 2000. 151 s. ISBN 80-902844-0-X.
- [21] PRŮCHA, P. *Správní právo. Obecná část*. 7. vyd. Brno: Doplněk, 2007. 420 s. ISBN 978-80-7239-207-0.
- [22] SARTORI, G. *Srovnávací ústavní inženýrství*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001. 238 s. ISBN 80-85850-94.
- [23] SCHNELLE, K. *Vývoj české veřejné správy*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2008. 431 s. ISBN 978-80-87071-92-2.
- [24] SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2010: rozpočet a účetnictví státu*. 1. vyd. Turnov: Acha obec účtuje, 2010. 238 s. ISBN 978-80-254-5608-8.
- [25] SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. 380 s. ISBN 80-7357-060-2.
- [26] VODIČKA, K.; CABADA L. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. 2. vyd. Praha: Portál, 2007. 374 s. ISBN 978-80-7367-337-6.

Právní předpisy

- [27] Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.
- [28] Nařízení vlády č. 375/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev.
- [29] Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb. ve znění č. 369/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy.

- [30] Směrnice MF č.j. 124/1354/2002, kterou se upravuje postup obcí, krajů a okresních úřadů při financování voleb do zastupitelstev obcí, krajů a Parlamentu České republiky, ve znění směrnice Ministerstva financí ze dne 3. ledna 2003, č.j. 124/123 009/2002 a ve znění směrnice Ministerstva financí ze dne 26.června 2007, č.j.12/56 089/2007 - 124.
- [31] Ústavní zákon č. 294/1990, kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb.,
- [32] Ústava Československé socialistické republiky, a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, a kterým se zkracuje volební období národních výborů.
- [33] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- [34] Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., Listina základních práv a svobod.
- [35] Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků.
- [36] Vyhláška č. 59/2002 Sb. o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.
- [37] Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.
- [38] Vyhláška č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem.
- [39] Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších změn a doplňujících ustanovení.
- [40] Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů.
- [41] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [42] Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [43] Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
- [44] Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.
- [45] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
- [46] Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.
- [47] Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech.
- [48] Zákon č. 62/2003 Sb. o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů.
- [49] Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů.
- [50] Zákon č. 234/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších

předpisů, zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, a zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 46/2004 Sb.

[51] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Tištěná periodika

[52] HAMPLOVÁ, J. Práva a povinnosti člena obecního zastupitelstva. *Právní rádce*, 2000, č. 3, s. 14 – 16. ISSN 1210 – 4817.

[53] KOPECKÝ, M. Mandát člena zastupitelstva v obci. *Správní právo*, 2000, č. 3, s. 129 – 140. ISSN 0139-6005.

[54] KUBOVÁ, O. Volby do Senátu Parlamentu ČR v roce 1998. *Politologický časopis*, 1999, č. 2, s. 220. ISSN 1211-3247.

[55] MORAVEC, O.; RIGEL, F. Zánik mandátu člena zastupitelstva obce. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2004, č. 1, s. 67-71. ISSN 1210-9126.

Elektronické zdroje

[56] *Deník veřejné správy* [online]. 2010 [cit. 2011-03-18]. Financování voleb (Postup obcí, okresních úřadů a krajů při financování voleb). Dostupné z WWW: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=274042>>.

[57] *Český statistický úřad*. [online]. 2010 [cit. 2011-03-31]. Volby.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kvs?xjazyk=CZ>>.

[58] *Frydek-Místek* [online]. [cit. 2011-27-02]. Geografické informace o městě. Dostupné z WWW: <<http://frydekmistek.cz/cz/o-meste/informace-o-meste/geograficke-informace/>>.

[59] *Frydek-Místek* [online]. [cit. 2011-27-02]. Informace o městě. Dostupné z WWW: <<http://www.frydekmistek.cz/cz/o-meste/informace-o-meste/historie/>>.

[60] *Frydek-Místek* [online]. [cit. 2011-02-03]. Městská policie. Dostupné z WWW: <<http://www.frydekmistek.cz/cz/obcan/organy-mesta/mestska-policie/>>.

[61] *Frydek-Místek* [online]. [cit. 2011-02-03]. Odbor vnitřních věcí. Dostupné z WWW: <<http://www.frydekmistek.cz/cz/obcan/organy-mesta/magistrat-mesta/odbor-vnitrnich-veci/>>.

[62] *Frydek-Místek* [online]. [cit. 2011-27-02]. Orgány města. Dostupné z WWW: <<http://www.frydekmistek.cz/cz/obcan/organy-mesta/>>.

- [63] *Frýdek-Místek* [online]. [cit. 2011-02-03]. Usnesení z ustavujícího zasedání ZMFM ze dne 29. 11. 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.frydek-mistek.cz/cz/obcan/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta/usneseni-zm/>>.
- [64] *Frýdek-Místek* [online]. [cit. 2011-27-02]. Výbory ZM. Dostupné z WWW: <<http://www.frydek-mistek.cz/cz/obcan/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta/vybory-zm/>>.
- [65] *Frýdek-Místek* [online]. [cit. 2011-01-03]. Zásady pro zřizování a financování osadních výborů v částech města Frýdku-Místku. Dostupné z WWW: <<http://www.frydek-mistek.cz/cz/obcan/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta/osadni-vybory/zasady-pro-zrizovani-a-financovani-ov/>>.
- [66] *Města, obce online* [online]. [cit. 2011-02-28]. Dostupné z WWW: <<http://mesta.obce.cz/zsu/vyhledat-3495.htm>>.
- [67] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-03-29]. Prezentace údajů ÚSC. Dostupné z WWW: <<http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusc/charakteristika.pl?ico=296643>>.
- [68] *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-02-20]. Dokumenty ODK - Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 5. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-doporuceni-usc-aktualni-zmeny-v-oblasti-odmenovani-clenu-zastupitelstev-od-1-1-2011.aspx>>.
- [69] *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-03-18]. Postavení okrskových volebních komisí ve volbách do zastupitelstev obcí a do Senátu Parlamentu České republiky v roce 2010 odměňování a nároky členů okrskových volebních komisí. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/postaveni-okrskovych-volebnich-komisi-ve-volbach-do-zastupitelstev-obci-a-do-senatu-parlamentu-ceske-republiky-v-roce-2010-odmenovani-a-naroky-clenu-okrskovych-volebnich-komisi-621577.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.
- [70] *Moderní obec* [online]. 2004 [cit. 2011-02-16]. BŘEŇ, J. Funkce člena zastupitelstva a výkon státní služby. Dostupné z WWW: <<http://moderniobec.ihned.cz/c1-14839750>>.
- [71] *Moravskoslezský kraj* [online]. 2010 [cit. 2011-03-18]. Výklad k financování voleb do zastupitelstev obcí a Senátu Parlamentu České republiky. Dostupné z WWW: <<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/volby/vyklad-k-financovani-voleb-8519/>>.

SEZNAM ZKRATEK

ČR ... Česká republika

ČSR ... Československá republika

ČSÚ ... Český statistický úřad

F-M ... Frýdek-Místek

MMFM ... Magistrát města Frýdek-Místek

OVK ... Okrsková volební komise

PČR ... Parlament České republiky

ZM ... Zastupitelstvo města

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....

Jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Harmonogram úkolů a lhůt pro volby do zastupitelstev obcí konané ve dnech 15. a 16. října 2010

Příloha č. 2: Měsíční odměny a příplatky poskytované členům zastupitelstev

Příloha č. 3: Správní obvod obce s rozšířenou působností Frýdek-Místek

Příloha č. 4: Svěření úseků činnosti města v samostatné působnosti členům ZM F-M.

Příloha č. 5: Organizační struktura magistrátu města Frýdku-Místku, účinnost od 1. 2. 2011

Příloha č. 6: Řízení magistrátu statutárního města Frýdek-Místek v přenesené působnosti

Příloha č. 7: Řízení Magistrátu statutárního města Frýdek-Místek v samostatné působnosti

Příloha č. 8: Sídla volebních okrsků ve volbách do zastupitelstva města Frýdek-Místek pro rok 2010

Příloha č. 9: Technické zabezpečení voleb do zastupitelstva města pro rok 2010

Příloha č. 10: Výdaje na zajištění voleb do zastupitelstva města v letech 2010, 2006 a 2002

Příloha č. 11: Výdaje na zajištění různých typů voleb konajících se ve statutárním městě Frýdek-Místek

.